

Nec iuri huic communis derogat Tridentinum *se. 15.*
de regulari. c. 1. Quia ibi solum statuit ne monacho conce-
dant bona libelis etiam ad vsum fructuum, ut ea tan-
quam propria, nec à superiori reuocabila habeat. At pa-
cium quod iure communi approbatur. *c. finali, qui cler. vel
vou.* c. 1. quando vius refutatus potest à superiori reu-
ocari, ut diximus n. 97. Et ita docent Nuar. *commentario
de regularibus n. 16.* Azor lib. 12. *situatio moralium. 5-9.*
fine.

De aliis limitationibus, que possint apponi, sumpto
argumento à matrimonio carnali, in quo ab aliquibus
apponuntur, confundenda sunt quae diximus lib. 3. de ma-
trim. *disput. 9.* vbi latè de illis egimus.

Ex diis deducunt aliqui, non valeat professionem,
si profectus exprimat se nolle feruare castitatem, quan-
tumcumque illam promittat: quamvis valeret eo non
expresio, etiam si non intenderet feruare castitatem, dum-
modo veller se ad illam obligare. Dicuntur, quia quan-
do non exprimit, sed in mente retinet se nolle feruare
castitatem, id non obstat, valori professionis: eo quod
non sit de eius essentia velle tria vota feruare, sed velle se
ad ea obligare. Quando autem id exprimit, non valeat
professione: quoniam multa expressa nocent, qua tacita
non nocent. Ita docent Palud. 4. d. 26. 3. ar. 2. num. 10.
D. Antoninus 3. p. 11. 16. c. 3. *in principio, verbi, professio ex-
pressa cum mala intentione.* Sylu. *verbo religio. 3. q. 6.* Immo
Armilla *verbo religio. num. 8.* sit fuit intendit non feruare
castitatem, sive id exprimat, non valere professionem.
At hac doctrina mihi displaceat. Et ideo existimo, solam
non feruandi tria vota intentionem, quantumcumque
verbis expressam, minime reddere irritam professionem.
Quia obligatio voti non petit intentionem id feruandi,
sed quantumcumque ea defit, obligabit existente voluntate
promittendi, & se obligandi (ut probauimus lib. 4.
c. 1. n. 3.) Nec expresse nocent, aut valori voti obstant,
quando non sunt contra eius substantiam.

Tandem deducunt, valere conditionem in professio-
ne apposita manendi in propria domo: nec ob illam
vivari professionem. Quia esse intra monasterium, non
est de religionis substantia, ut probauimus c. preceden-
ti. 11. Atque ita colligunt ex c. finali, qui cler. vel vou. vbi
id pactum professioni adiectum approbat: sed docent
Angelus *verbo religiosus. num. 19.* Sylu. *verbo religio. 3. q. 8.*
Tabiena *verbo professio. fine.* Nuar. *commentario 2. de re-
gulari. n. 16.* Emmanuel Sa *summam, verbo religio. n. 6.* Azor
lib. 12. *instit. moralium. c. 5. q. 2.* At poterit potesta superior
reuoicare, et si non debeat absque iusta causa, ut bene do-
cent Angelus, Sylu. & Nuar. ibidem. Qui bene limitat,
nisi Pontifex id pactum conformatur, ut in simili dixi-
mus n. 97. Nec hoc est reuocatum per Tridentinum;
ut bene docent Nuar. Emmanuel Sa, Azor ibidem. Si
tamen expressè deducetur in pactum, ut integrum for-
te profectus, in propria domo manere, ut nullatenus à
superiori reuocari posset, non valere professio. Quippe
et si contra obedientia votum, quo se proinde contra reli-
gionis substantiam. Sicut pactum habendi proprium à
superiori non reuocabile, et contra votum paupertatis:
ac proinde sicut per hoc redditur irrita professio, ita &
per illud.

S V M M A R I V M .

An professio irrita defectu ataris, aut nouitatu, valere, ut
votum simplex? n. 103.
Quid si ex aliis causis sit irrita? n. 104. & 105.
An professio hic tenetur sub Episcopi obedientia esse, quando
nulla religio vult eum admittere? n. 106.

Q U E S T I O V l t i m a . An in predictis omnibus
euangelicis toto hoc capite enumeratis, in quibus pro-
fessio solemnis est nulla, obliget illa ut votum simplex?
Et quidem quando est nulla defectu legitime ataris, ut
conjugatum

conjugatum voto religionis, etiam quando sui iuri
fuerint.

Et hæc sententia est verissima, intellecta cum hac li-
mitatione, nempe, nisi inuiditate profectus voverit illa
tria vota ex immido manendi in religione fine, tunc
enim confitetur vovere dependentem ab illius profes-
sionis valore, & ideo virtute talis intentionis ad nil
voluit se obligare, existente illa professione irrita. Qua-
re ut maneat simplici voto ligatus, oportet ut habeat
intentionem se obligandi illis votis in professione
emisis independenter ab ipsa, vel faltem non restringendo
intentionem ad vota solemnia. Atque cam in-
tentionem presumunt iura, vbi de contraria non con-
stat (ut n. precedenti probauimus). Et ideo presumunt
hunc voti simplicibus manere ligatum. Atque quando
dubium efficitur de hac intentione, standum est in utro-
que foro hanc præsumptionem: sicut probauimus lib.
1. *huius tractat. c. 10. n. 18.* Et ad hanc limitationem
confert quod diximus lib. 7. de matrim. *disput. 32. n. 15.* ex
doctrine Gregorii Lopez, nimirum, coniugem votum
in seculo castitatem, ut alter posset in religione
profiteri, manere à voto liberum, si alter non profite-
tur. Quod ex votu fine tacita intentio deducatur
obligandi scilicet subsequatur alterius professio, quæ eius
voti finis fuit.

Nec approbo quod tradunt Innoc. c. *porrectum. n. 6.*
de regulari. & ibi Anch. n. 6. vbi dicuntur, professio in
manibus non potenter professionem admittere, nec in-
venientem religionem cum admittere volentem, tene-
ri videntur sub Episcopi obedientia. Quod non credo,
eo quod hic non promitterit obedientiam Episcopo.

C A P V T V .

Quibus priuilegiis gaudeat religionis professio?
& an iis quoque gaudeant simplicia bienni;
vota emissi in Societate IESV?

S V M M A R I V M .

An per professionem plena omnium peccatorum condonatio
obtinetur? Referatur duplex sententia. n. 1.
Explicatur sententia authoris. n. 2. & 3.
An professione facta in lethali, remissemur postea hic effectus?
n. 4.
An per professionis renouationem, vel profiendo postea in alia
religione condonatio hæc iterum obtinatur? n. 5.
An hoc condonatio sit indulgenzia, & unde habeatur? n. 6.
An obtinetur per vota bienni Societatis IESV, & iterum
per renouationem, vel professionem? n. 7.
Per religionis priuilegia obtinetur indulgenzia plena in pri-
mo ipsum ingressu, & in mortis articulo. n. 8.
An per religionis ingressum tollatur omnis irregularitas? n. 9.
An aboleatur aliqua quoad exercitium ordinis antea suscep-
ta? n. 10.
An irregularitas defitit natalium aboleatur per ingressum
in nouitatu? Referatur quadam sententia. n. 11.
Explicatur sententia authoris. n. 12.
An aboleatur per vota bienni emissa in Societate IESV? n. 13.
An ligatus his votis, aut professione, sic illius à religione reini-
cidat? n. 14.
An aboleatur per professionem, etiam quod effectum ob-
tineat prelationes, & beneficia? Referatur quadam opinio.
n. 15.

Explicatur quarum verum sit capax illegitimum per profes-
sionem, & an possit esse vicarius Episcopi? n. 16.
An solus Ponitius dispenset ut hic illegitimum sit Prelatus,
& dicit nullatenus, aut nullo modo quid importet? n. 17.
An illegitimum possit esse Abbatissa? Referatur quadam opinio.
n. 18.

Explicatur sententia authoris. n. 19.

Quis in hoc differat? n. 20.

Summa Th. Sanchez pars III.

An hec Abbatissa debet esse virgo? Referatur opinio. n. 21.
Explicatur sententia authoris: & quando corrupta benedici
nequeat? n. 22.

An bigama, vel post casuatis votum premaritata, possit esse
Abbatissa? n. 23.

Quid de infamia: & an infamia per professionem efficit? n. 24.

An per professionem, vel clericatus, tollatur incapacitas spu-
rii, aut naturalis ad succendendum in bonis paternis? Re-
feratur quedam sententia. n. 25.

Proponitur sententia authoris. n. 26.

An per professionem tollatur mentula quadam alijs temporales?
& si illegitimus se quis sit legitimus? n. 27.

Quid per simplicia vota Societas IESV? n. 28.

An per professionem filii cesset patria pars filii? n. 29.

An cessit etiam in damno ipsi filio? n. 30.

Quid per vota simplicia Societas IESV: & an ligatus bis
votis, vel professionem, & etiæ in rei vindicati? n. 31.

An ingratiatio ob quam filium exhortandari potest, cesset per re-
ligionis professionem? Referatur duplex sententia. n. 32.

Sententia authoris. n. 33.

Quid per simplicia vota Societas IESV: & an his ligatus,
aut professione, & expulsus rei vindicati? n. 34.

An per professionem, & ea vota simplicia dividuntur in mar-
rimonio rati? n. 35.

Vota in seculo facta a communitate in professionem. n. 36.

An communitas eo ipso absque alia communitandi intentione
Referatur opinio. n. 37.

Sententia authoris: & quo iure sit hec communitatio? n. 38.

Quid de votis tempore nouitatu emissis? n. 39.

Quid si transiens ad aliam religionem professio, & ea denus
profiteatur, an communitas vota ante posteriorem profes-
sionem emissis? n. 40.

Quid si professio volunt non committat in professionem? n. 41.

An vota etiam realia communitur? Referatur opinio. n. 42.

Explicatur sententia authoris. n. 43.

An idem dicendum sit de iuramentis personalibus, & reali-
bus? n. 44.

Quid si iuramentum esset homini praesumendum, vel votum acce-
ptandum? n. 45.

Quid si quis promisisset alteri suum votum explere? n. 46.

Quid si heret obligato ad rediit defensio: vota, an possit in
religionis professionem committare? n. 47.

An sola vota non consona religione communitur? n. 48.

An sola temporalia communitur? n. 49.

Quid de votis subditis Hierosolymæ, aut eius peregrinationis?
n. 50.

An votum aliena incerta in id subditum, possit committare
in professionem? n. 51.

An Princeps votum ire in id subditum, possit committare in
professionem? n. 52.

An per professionem trium, vel quatuor votorum emissam in
Societate IESV, extinguuntur omnia in
Societate IESV, extinguuntur omnia in
professionem? n. 53.

An per vota bienni in Societate IESV, extinguuntur omnia
vota precedentia, nec sic expulso renuntiantur? n. 54.

Quid si hic habuit voluntatem committendi priora vota in
illa, vel in simplicem Societatem ingressum: & postea non ad-
mittitur, vel expellatur, vel ipse exeat: & an possit committare
in vota coadiutorum formatorum illa que post bienni
vota emissa est in vota bienni ea quia in nouitatu post
eadem vota facta emissa? n. 55.

An si vota illa priora a superiori Societatis irritarunt, an in eis
dispensatur, renuntiantur illo a Societate expulso? n. 56.

An votum ingrediendi alio religionem suspendatur per in-
gressum in Societatem, vel in illo committatur, & postea
ingrediens propriam autoritatem committere: idque votum
renuntias illo egredo, aut expulso, aut nos admisso? n. 57.

P L U R I M A . solemnis professionis prerogativa: 1
Doctoribus enumerantur, qui in predicti dif-
ficiliter sint. Prima est, per illam obtinetur plenaria
omnium peccatorum condonatio.

D linus

linus in lemano quodam de indulgentia, columnā 5.
versicū, & aduerendum qđ, dicitque contrariant communem sententiam defendi non posse: quod nulla extet huius indulgentie Pontifica concessio. Sed huius rationis solutio constabit ex dicendis n. 6. Alij dicunt, profitemen consequi hanc plenissimam condonationem, cum ea tamen conditione, ut superuens eret pro p̄tereris culpis satisfacere. Quia si statim obeat illam plenē conseq̄etur, non autem si superuens sit negligens in satisfactione. Dicitur cedentis bonis similitudine, quae restitutionis onere liberatur, dum solvendo non est: nec ob ea debita potest in carcere detrudi. At si bona comparet quibus soluendo sit, tenebit soluere. Si profitem cum omnibus renuntiat, liberatur penitentiis debitis, si morte præuenitus non fuerit soluendo, at si superuuiat, cum tunc soluendo sit, non liber eudat, nisi satisfacere curer. Secundū, dicitur aliquibus reuelationibus religiosorum peccata in purgatorio patientium ob delicta in seculo commissa. Atque ita docet Paludanus 4.4.9.3. ar.3.1.1. & 14. D. Antonius 3. p.15.1.3. §.3. Sed hanc sententia confiteri nequit. Quippe plena satisfactio debet statim suum effectum confequi, ne ex futuro carente pendere potest. Nec est simile de bonorum celsione, eo quod illa non sit debitorum satisfactio, sed temporalis excusatō ac eorum solutione. Nec ex reuelatione quicquam conferunt: tum quia non sunt certi: tum etiam quia potuit illorum professio hac prærogativa defraudari, co quod in peccato mortali sit facta, iuxta enī 4.1.1. dicimus.

Et ideo verisimiliter sententia est, per religionis professionem obtineri plenissimam omnium criminum ante commissum condonationem. Atque ita aperte colligitur ex Sanctorum doctrina. Quippe ideo Sancti, vt D. Hieronymus epistola 8. & 25. & D. Bernardus lib. de precepto, & dispensacione, ad finem, appellant professionem secundum baptismum. Sicut enim hoc omnes præteritis culpas deler, ita & illa. Et ita fuit apud veteres illos monachos communis confusio, & traditione receptum: atque variis reuelationibus comprobatur. Quas referunt D. Athanasius in D. Antonii vita, D. Ambrosius in libro similitudinum, c. ultima, Leontius Cypricus Episcopus in Simeonis Abbatis vita. Infuper probatur ex eis aliisque. S. h. authoritatibus, de penitentia, d. vbi traditur, nullam præteriorum criminum satisfactionem ingredienti religionem imponendam: quod totum residuum vita tempus Deo dedit. Per quem textum ita docet ibi Glosa, verba torum, & cursivea, verbo temporale, de voto. & ita ē. admonit. 3.1.9.2. Aulphio penitentia publica remittitur, si velit monasterium ingredi. Quod idem cognovit Imperator Iustinianus, dum aut. de monachis collat. 1. l. in principio, sic ait. Conuersatio monachalis vita sicut bonis, sic commendare nos Deo ad hoc convenientem hominem, ut omnem humanae cuius maculam derexit. Quod Glosa ibi, verbo maculam, & l. De nobis. §. hoc etiam verbo quasi, explicat, id est, purgat à peccatis. C. de Episc. & clericis. Atque idem traditum D. Thom. 2.1. q. ultima, ar. 3. ad. 3. & ibi Caier. id. D. Thom. 4.4.9.3. ar. 3. quiescentia 3. ad. 3. Palud. 4. d. 3. q. 4. ar. 1. coroll. 8. n. 17. Felius c. cion deputat. n. 4. de iudicio. Waldensis de sacramentalibus, t. 2. c. 80. n. 8. & 9. Petrus Sutor Carthagenus lib. 2. sua historia, tractat. 1. c. 7. Rosella verbo religio. 2. n. 9. Angelus verbo religio. n. 6. Sylva verbo religio. 3. q. 23. Armilla verbo nouitum, in fine, & ibi Taberna in fine, & verbo indulgentia. q. 27. n. 8. Nauar. de indulgentia, notabilis 10. n. 17. & commentator 2. de regulari. n. 60. Antonius Cucus lib. 3. inst. maiorum. n. 1. n. 50. Emmanuel S. summa, verbo religio. n. 17. Aor. lib. 2. inst. maiorum. c. 5. q. 21. Platus de bono statu religio. lib. 1. n. 10. c. 13. Manuel quies regulares, tom. 2. in q. 3. 7. ar. 1. Atque huius rationem reddit D. Bernardus primum allegans. Quod religionis professio sit perfectissi-

tamen professus in laxiori transcat ad strictiorem, vel expulsus in perpetuum à strictiori transcat ad laxorem,

& in noua illa religione profiteatur, credo obtineri hanc plenam condonationem. Quia est omnino noua professio, nouique traditio.

Tertio deditur, hanc plenissimam condonationem obtentam per professionem, non esse verē indulgentiam plenariam. Quia etiū effectū cum ea conuentat, qui est omnem penam purgatoriū peccatis debitam remitteret, ex quod indulgentia plenaria concedatur ex Christi, & Sanctorum satisfactione in thesauro Ecclesiae deposita, eam applicante eius dispensatorum summō Pontifice. At professio haec condonandi penas virtute potitur, non ex aliqua Pontifica concessione illarum thesaurum applicante, sed ex vi, & merito ipsius operis excellentissimi, & quamcumque peccatis debitam satisfactionem excedentis. Atque ita docent Nauar. de indulgentia, notabilis 10. n. 17. Plat. de bono statu religio. lib. 1. c. 1. Qui optimè probat, excellenter modo competere hanc condonationem professioni, quā indulgentia plenaria. Nam indulgentia ad integrum sui valorē desiderat causam proportionatam, & opus aliquod iniungi, adeo ut si alterum deſit, aut non valeat indulgentia, aut tantum valeat, quantum est pondus illius operis, & cauſa. Quia cum hominum iudicio metenda hinc, facile fieri potest, ut vel tanta indulgentia, vel pars eius corrueat: eo vel maximē quod in opere iniuncto exequendo multum delinqit, posit ex negligenti. At haec professio condonatio non innititur concessionē aliquis, sed ipsius operis dignitati. Quia cum semper sit eadem, semper hunc effectum obtinebit, nisi lethali status profectus impedit, qui etiam aquē cuicunque indulgentia obtainenda obstat.

Vltime deditur, hanc plenissimam condonationem obtineri quoque per simplicia biennio nouitarius transactō vota emissa in Societate I. & S. Quippe illa emittens constitutur in vero statu religioso, moritur mundo, omnibus eius renuntiat: ac tē, siquaque omnia perpetuo Dei obsequio sub Prelati obedientia mancipat. Quae sunt rationes ob quas illa tribuitur solemnī professio (vt diximus n. 2. & 3.) quando tamen postea renuantur vota hæc fæx quoque mense, non oblinetur (vt constat ex dictis n. 5.) At credo eam condonationem iterum oblineri per solemnium trium, aut quatuor votorum professionem in ea emissam. Quia quanvis vota hæc solemnia sint eiūdēm speciei cum prioribus illis simplicibus, & vtraque verē & propriè constituent religiosos: at traditio illa vota simplicia erat conditionalis quoad perpetuitatem: per vota autem solemnia est omnime absoluta. Et ideo tanquam continentibus nouum, ac perfectissimum traditionis modum, non mirum si hanc iteratam condonationem eis tribuamus. Et ad hoc confert quod diximus n. 5. fin. Quando autem qui tria solemnia vota in Societate emiserat, admittitur ad quatuor votorum professio nem, non iterum condonatio haec oblinetur. Quia vtrum traditio est solemnis, & absoluta, & tantum priori obligationi additur nouum solemnē votum obediencie Pontifici.

Denum obseruandum est, per priuilegia fratribus Minimis concepsi religiosos Societatis I. & S. dupli- cem indulgentiam plenariam a Pontifice concessam obtinere, priorem in ingressu, posteriore in mortis articulo; ut habetur in compendio nostrorum priuilegiorum, verbo indulgentia. §. 4. Quibus quoque catcri Mendicantes fruuntur. Nomine autem ingressus bene intelligi. Manuel 2. somo quies regularem, in q. 37. art. 1. priorem ingressum per habitus suscepitionem. Et cum in nostra Societate non sit habitus suscepitione, intelligi tunc obtinere quando finita prima probatione admittiuntur ingrediens ad nouitorum confortum. Tunc enim

Summa Th. Sanchez pars II.

D 1 aque

atq; adē voluit decidere eos esse omnino irregulares. Atque proinde exceptio ab his irregulatate tuit, nisi illi monachi fiant. Quod non obsecrare indicat exceptio in illo texu statim addita, ibi; *prælacionem vero nullatenus habent.* In qua exceptione voluit clare indicare, solum quod prælaciones permane hanc irregularitatem post profaciem. Atque Vrbanus Papa i. a. 56. generaliter loquitur dicens; *Presbyterorum filios à sacris altaris remouentes ministeris, nisi aut in Canonicis aut in Canonis religiose probatis, fuerint consenserit.* Secundò ducor, quod multo facilior sit dispensatio quoad vitium ordinum suscepitorum, quam quoad promotionem. Er ideo in multis casibus potest Episcopus dispensare quoad vitium cum male promovis, in quibus nequid ad promotionem dispensare; vt potest videri in Sylvestro verbo dispensatio q. 14. n. 16. & latius in Henr. quez lib. 1. 4 de irregularitate c. 19. Tandem quia dispensatio non vni, vel alter, sed fauore totius religiosi status concessa, est late interpretanda; vt probauimus lib. 8. de marim. disper. i. num. 13.

id soli professioni tribui, docent Francus c. 15. qui, n. 11. de filiis presb. in b. 6. Felinus alio allegans e. coni. dep. a. n. 2. de iudicis. Ricardus 4. d. 2. 5. or. 4. 7. 5. Paludanus 4. d. 41. q. 3. ar. 2. n. 14. D. Anton. 3. p. i. t. 6. 2. 7. 8. 2. Rebus præc. benef. fit de dispensatione super deficitum novitiam n. 6. Graffis 1. p. decisiōnem lib. 4. 6. 2. 7. 5. 4. 5. Viuidus candelarius Sacramentorum n. 2. editione p. 1. vbi de irregular. n. 12. & latissimè Suarez 5. anno in 3. p. dispe. 50. seccione 5. a. n. 11. usque ad 17. Quam candens tententiam aperte tenent alij qui dicunt per professionem tolli hanc irregularitatem. Arque ita eos textus de sola professione videtur intelligere. Hi sunt, Sotus 4. d. 2. 9. 1. ar. 1. columna 2. Nauar. commentator 2. de regularibus n. 6. & summ. c. 27. n. 101. Ledesma 1. p. 4. q. 26. ar. 2. folio 363. columna 4. Maio lib. 1. de irregular. c. 10. n. 1. Valentia 4. tom. 2. dispe. 7. q. 19. p. 30. 3. vbi de secunda specie irregularitatis, in 1. defectu. Sayro thesaur. cajsum, tom. 6. lib. 6. c. 1. n. 3. initio. Henr. quez lib. 1. 4. de irregular. c. 8. n. 10. & c. 17. n. 2. Azor lib. 12. instit. moralism. c. 9. 1. 2. Ludentus Lopez 2. p. 1. p. 2. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 617. 618. 619. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 627. 628. 629. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 637. 638. 639. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 645. 646. 647. 647. 648. 649. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 656. 657. 658. 658. 659. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 665. 666. 667. 667. 668. 668. 669. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 675. 676. 677. 677. 678. 678. 679. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 685. 686. 687. 687. 688. 688. 689. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 695. 696. 697. 697. 698. 698. 699. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 705. 706. 707. 707. 708. 708. 709. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 715. 716. 717. 717. 718. 718. 719. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 725. 726. 727. 727. 728. 728. 729. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 735. 736. 737. 737. 738. 738. 739. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 745. 746. 747. 747. 748. 748. 749. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 755. 756. 757. 757. 758. 758. 759. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 765. 766. 767. 767. 768. 768. 769. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 775. 776. 777. 777. 778. 778. 779. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 785. 786. 787. 787. 788. 788. 789. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 795. 796. 797. 797. 798. 798. 799. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 805. 806. 807. 807. 808. 808. 809. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 815. 816. 817. 817. 818. 818. 819. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 825. 826. 827. 827. 828. 828. 829. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 835. 836. 837. 837. 838. 838. 839. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 845. 846. 847. 847. 848. 848. 849. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 855. 856. 857. 857. 858. 858. 859. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 865. 866. 867. 867. 868. 868. 869. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 875. 876. 877. 877. 878. 878. 879. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 885. 886. 887. 887. 888. 888. 889. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 895. 896. 897. 897. 898. 898. 899. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 905. 906. 907. 907. 908. 908. 909. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 915. 916. 917. 917. 918. 918. 919. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 925. 926. 927. 927. 928. 928. 929. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 935. 936. 937. 937. 938. 938. 939. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 945. 946. 947. 947. 948. 948. 949. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 955. 956. 957. 957. 958. 958. 959. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 965. 966. 967. 967. 968. 968. 969. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 975. 976. 977. 977. 978. 978. 979. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 985. 986. 987. 987. 988. 988. 989. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 995. 996. 997. 997. 998. 998. 999. 999. 1000. 1001. 1002. 1003. 1004. 1005. 1005. 1006. 1007. 1007. 1008. 1008. 1009. 1009. 1010. 1011. 1012. 1013. 1014. 1015. 1015. 1016. 1017. 1017. 1018. 1018. 1019. 1019. 1020. 1021. 1022. 1023. 1024. 1025. 1025. 1026. 1027. 1027. 1028. 1028. 1029. 1029. 1030. 1031. 1032. 1033. 1034. 1035. 1035. 1036. 1037. 1037. 1038. 1038. 1039. 1039. 1040. 1041. 1042. 1043. 1044. 1045. 1045. 1046. 1047. 1047. 1048. 1048. 1049. 1049. 1050. 1051. 1052. 1053. 1054. 1055. 1055. 1056. 1057. 1057. 1058. 1058. 1059. 1059. 1060. 1061. 1062. 1063. 1064. 1065. 1065. 1066. 1067. 1067. 1068. 1068. 1069. 1069. 1070. 1071. 1072. 1073. 1074. 1075. 1075. 1076. 1077. 1077. 1078. 1078. 1079. 1079. 1080. 1081. 1082. 1083. 1084. 1085. 1085. 1086. 1087. 1087. 1088. 1088. 1089. 1089. 1090. 1091. 1092. 1093. 1094. 1095. 1095. 1096. 1097. 1097. 1098. 1098. 1099. 1099. 1100. 1101. 1102. 1103. 1104. 1105. 1105. 1106. 1107. 1107. 1108. 1108. 1109. 1109. 1110. 1111. 1112. 1113. 1114. 1115. 1115. 1116. 1117. 1117. 1118. 1118. 1119. 1119. 1120. 1121. 1122. 1123. 1124. 1125. 1125. 1126. 1127. 1127. 1128. 1128. 1129. 1129. 1130. 1131. 1132. 1133. 1134. 1135. 1135. 1136. 1137. 1137. 1138. 1138. 1139. 1139. 1140. 1141. 1142. 1143. 1144. 1145. 1145. 1146. 1147. 1147. 1148. 1148. 1149. 1149. 1150. 1151. 1152. 1153. 1154. 1155. 1155. 1156. 1157. 1157. 1158. 1158. 1159. 1159. 1160. 1161. 1162. 1163. 1164. 1165. 1165. 1166. 1167. 1167. 1168. 1168. 1169. 1169. 1170. 1171. 1172. 1173. 1174. 1175. 1175. 1176. 1177. 1177. 1178. 1178. 1179. 1179. 1180. 1181. 1182. 1183. 1184. 1185. 1185. 1186. 1187. 1187. 1188. 1188. 1189. 1189. 1190. 1191. 1192. 1193. 1194. 1195. 1195. 1196. 1197. 1197. 1198. 1198. 1199. 1199. 1200. 1201. 1202. 1203. 1204. 1205. 1205. 1206. 1207. 1207. 1208. 1208. 1209. 1209. 1210. 1211. 1212. 1213. 1214. 1215. 1215. 1216. 1217. 1217. 1218. 1218. 1219. 1219. 1220. 1221. 1222. 1223. 1224. 1225. 1225. 1226. 1227. 1227. 1228. 1228. 1229. 1229. 1230. 1231. 1232. 1233. 1234. 1235. 1235. 1236. 1237. 1237. 1238. 1238. 1239. 1239. 1240. 1241. 1242. 1243. 1244. 1245. 1245. 1246. 1247. 1247. 1248. 1248. 1249. 1249. 1250. 1251. 1252. 1253. 1254. 1255. 1255. 1256. 1257. 1257. 1258. 1258. 1259. 1259. 1260. 1261. 1262. 1263. 1264. 1265. 1265. 1266. 1267. 1267. 1268. 1268. 1269. 1269. 1270. 1271. 1272. 1273. 1274. 1275. 1275. 1276. 1277. 1277. 1278. 1278. 1279. 1279. 1280. 1281. 1282. 1283. 1284. 1285. 1285. 1286. 1287. 1287. 1288. 1288. 1289. 1289. 1290. 1291. 1292. 1293. 1294. 1295. 1295. 1296. 1297. 1297. 1298. 1298. 1299. 1299. 1300. 1301. 1302. 1303. 1304. 1305. 1305. 1306. 1307. 1307. 1308. 1308. 1309. 1309. 1310. 1311. 1312. 1313. 1314. 1315. 1315. 1316. 1317. 1317. 1318. 1318. 1319. 1319. 1320. 1321. 1322. 1323. 1324. 1325. 1325. 1326. 1327. 1327. 1328. 1328. 1329. 1329. 1330. 1331. 1332. 1333. 1334. 1335. 1335. 1336. 1337. 1337. 1338. 1338. 1339. 1339. 1340. 1341. 1342. 1343. 1344. 1345. 1345. 1346. 1347. 1347. 1348. 1348. 1349. 1349. 1350. 1351. 1352. 1353. 1354. 1355. 1355. 1356. 1357. 1357. 1358. 1358. 1359. 1359. 1360. 1361. 1362. 1363. 1364. 1365. 1365. 1366. 1367. 1367. 1368. 1368. 1369. 1369. 1370. 1371. 1372. 1373. 1374. 1375. 1375. 1376. 1377. 1377. 1378. 1378. 1379. 1379. 1380. 1381. 1382. 1383. 1384. 1385. 1385. 1386. 1387. 1387. 1388. 1388. 1389. 1389. 1390. 1391. 1392. 1393. 1394. 1395. 1395. 1396. 1397. 1397. 1398. 1398. 1399. 1399. 1400. 1401. 1402. 1403. 1404. 1405. 1405. 1406. 1407. 1407. 1408. 1408. 1409. 1409. 1410. 1411. 1412. 1413. 1414. 1415. 1415. 1416. 1417. 1417. 1418. 1418. 1419. 1419. 1420. 1421. 1422. 1423. 1424. 1425. 1425. 1426. 1427. 1427. 1428. 1428. 1429. 1429. 1430. 1431. 1432. 1433. 1434. 1435. 1435. 1436. 1437. 1437. 1438. 1438. 1439. 1439. 1440. 1441. 1442. 1443. 1444. 1445. 1445. 1446. 1447. 1447. 1448. 1448. 1449. 1449. 1450. 1451. 1452. 1453. 1454. 1455. 1455. 1456. 1457. 1457. 1458. 1458. 1459. 1459. 1460. 1461. 1462. 1463. 1464. 1465. 1465. 1466. 1467. 1467. 1468. 1468. 1469. 1469. 1470. 1471. 1472. 1473. 1474. 1475. 1475. 1476. 1477. 1477. 1478. 1478. 1479. 1479. 1480. 1481. 1482. 1483. 1484. 1485. 1485. 1486. 1487. 1487. 1488. 1488. 1489. 1489. 1490. 1491. 1492. 1493. 1494. 1495. 1495. 1496. 1497. 1497. 1498. 1498. 1499. 1499. 1500. 1501. 1502. 1503. 1504. 1505. 1505. 1506. 1507. 1507. 1508. 1508. 1509. 1509. 1510. 1511. 1512. 1513. 1514. 1515. 1515. 1516. 1517. 1517. 1518. 1518. 1519. 1519. 1520. 1521. 1522. 1523. 1524. 1525. 1525. 1526. 1527. 1527. 1528. 1528. 1529. 1529. 1530. 1531. 1532. 1533. 1534. 1535. 1535. 1536. 1537. 1537. 1538. 1538. 1539. 1539. 1540. 1541. 1542. 1543. 1544. 1545. 1545. 1546. 1547. 1547. 1548. 1548. 1549. 1549. 1550. 1551. 1552. 1553. 1554. 1555. 1555. 1556. 1557. 1557. 1558. 1558. 1559. 1559. 1560. 1561. 1562. 1563. 1564. 1565. 1565. 1566. 1567. 1567. 1568. 1568. 1569. 1569. 1570. 1571. 1572. 1573. 1574. 1575. 1575. 1576. 1577. 1577. 1578. 1578. 1579. 1579. 1580. 1581. 1582. 1583. 1584. 1585. 1585. 1586. 1587. 1587. 1588. 1588. 1589. 1589. 1590. 1591. 1592. 1593. 1594. 1595. 1595. 1596. 1597. 1597. 1598. 1598. 1599. 1599. 1600. 1601. 1602. 1603. 1604. 1605. 1605. 1606. 1607. 1607. 1608. 1608. 1609. 1609. 1610. 1611. 1612. 1613. 1614. 1615. 1615. 1616. 1617. 1617. 1618. 1618. 1619. 1619. 1620. 1621. 1622. 1623. 1624. 1625. 1625. 1626. 1627. 1627. 1628. 1628. 1629. 1629. 1630. 1631. 1632. 1633. 1634. 1635. 1635. 1636. 1637. 1637. 1638. 1638. 1639. 1639. 1640. 1641. 1642. 1643. 1644. 1645. 1645. 1646. 1647. 1647. 1648. 1648. 1649. 1649. 1650. 1651. 1652. 1653. 1654. 1655. 1655. 1656. 1657. 1657. 1658. 1658. 1659. 1659. 1660. 1661. 1662. 1663. 1664. 1665. 1665. 1666. 1667. 1667. 1668. 1668. 1669. 1669. 1670. 1671. 1672. 1673. 1674. 1675. 1675. 1676. 1677. 1677. 1678. 1678. 1679. 1679. 1680. 1681. 1682. 168

Quadruplex autem est specialis difficultas circa hanc professionis praerogativum. Prima est, an sola professio irregularitatem hanc ex naturalum defectu abolerat, an etiam nouitiatus? Manuel *quæst. regul. ordin. tono 19.11. art. 4.* dicit triplicem esse religionis ingressum. Primus est, educationis: olim enim incogniti volentes religionem ingredi, educabantur triennio in ipso ante habitus fæcceptum, *e.s. si quis incognitus*. 17.9.2. Secundus est, ingressus per nouitiatum. Tertius est, per professionem. Dicit ergo per quemquecum ex his ingressibus aboleri hanc irregularitatem, etiam quod ordinis factos suscipiendo: & sit ita sensu viros doctilimos. Dicitur, quod communiter Doctores hoc tribuant ingressum religionis, & cum hoc sit in religionis fauorem concessum, est late interpretandum, vt non precedentem diximus. Secundò, quia textus hoc concedentes non loquuntur de professione, vt constat ex *c.i.de filii suis*. Illigimus nam ad ordines, non promaneamus, nisi aut monachi sibi, vel in congregatio canonica regulariter viventes. Et author summarij illius textus ita videatur intellexisse, scilicet enim eum summatur; *Illegimus non ordinari, nisi ut religiosus sit*. Atque idem apertius significat textus *c.i.d. 56*, qui est ex Vrbano II. Papa, ibi; *Nisi aut in Comitibus, aut in Canonis religione probati, fuerint conseruati*. Hac enim probatio tempore educationis fit. Subdit autem Manuel ibi, hos promotos ad ordines, recedentesque à religione, fore irregulares quoad suscepti ordinis vñum. Sic utruix prielegium Clementis I V. nouitius absolutus a cenfus in eas reincident, si anno proficiens non recesseret.

Sed omnino tenendum est, per solam professionem
celare eam irregulatatem. Dux, quia *textus c. i. de filiis presb.* petit ad hoc, illegitimos fieri monachos. At
non uitius non est vere monachus, nec religiosus. Nec
obstat quod additur; *vel in congregatio canonica regulariter viventes*. Quia (ve bene aium Anton. ibi. m. 7. &
Abbas n. 2.) id additum est, ad significandum non so-
los monachos, sed & canonicos regulares ex priuile-
gio frui. Atque id significant ex verbo Urbani Pape
c. d. 56 aut in *Canonite religiose probati, fuerint conversati*,
id est, nisi fuerint monachi, aut canonici regulares.
Quod si adhuc infes, hec verba de sola probatione in-
telligi: respondere cum *Glossa ibi, verbo Canobis*, intel-
ligi: cum *textum, non vt per solam probationem* cellet
et irregularitas, sed *vt ea faciliorem dispensandi cau-
san tribuit*. Atque in illo *summario textus c. i. de filiis presb.* cultus verba retulimus n. præcedenti, redundant
particula (vr.) Atque ita Anton. & Abbas *c. o. 1. initio*,
cum *textura absque illa particula summant, dicentes*
illegitimum non posse ordinari, nisi religiosus sit. Tandem quia opofit sientiam aduersatur communi-
ni illius *textus intellectus*. Nam in propriis terminis

ligiosus constituerat, ea ab soluto impeditur. At factus verus religiosus per professionem, aut ea simplicia vota, nequam reincident, religionem defensum: sive tempore nouitatus, sive post eum absolutum est. Quia id nullo iure cauterit, & eo semel religioso effecto illa ab soluto consequatur et sicut effectum ad quem ordinabatur. Sed contra hoc fortius intari potest, nam celsante causa finali dispensationis, antequam ea sicut ultimatum effectum allequatur, cessat dispensatio; ut probauimus lib. 8. de marr. disp. 30. n. 14. & 15. Ergo celsante statu religioso in eo qui post bennicti vota expulsi sunt ab Ecclesiastice, si nondum ad ordines promotus est, celsus ea irregularitatis dispensatio, quae concessa est ratione illius status. Sed respondeo, eam concessionem esse fauor status semel assumpti, & in premium actus illius heroicis, quo ille feculo remunivit. Et hec causa non celsavit illo expulso: quia iam actus sicut effectum fortius est: nec textus pertinet statum permanente, nec declarant reincidenti in irregularitatem eo deferto.

Secunda difficultas est, an per religionis professo-
nem delectar irregularitas ex natalium defectu con-
surgens quoad dignitates obtinendas? Manuel *quaf.*
regularis, *tomo 1. in g. 13. nr. 5. missio*, dicit per professionem
comparati iure diuini integrum, ac perfectam legitima-
tionem, iura illegitimi redditum omnino idonei
ad omnes dignitates ecclesiasticas, etiam Episcopatus,
ac si ex legitimo matrimonio procreati essent. Et dicit
hanc sententiam esse *Glossa e. cum deputati*, in fine, de *u-
dicio*. (per typographi errorrem est ibi, *e. cum dignitate de
iudicio*.) Nonnullus ex parte talis textus, sed, *cum deputatis*.)
Sed ibi *Glossa* nullius huius iuris diuini, nec huius
sententia meminit: sed tantum dicit omnem irregulari-
tatem deleri per professionem, nec explicat an quoad
solos ordines, an etiam quoad praelectiones. Quod nec
Manuel ibi approbat: & nos n. 9. reprobamus.
Secondo probat *ex auct. de monachis, collata 1. statim in prin-
cipio*, vbi dicunt per professionem tolli omnem macu-
lam. Sed nulla ibi iuris diuini mentio fit. Nec es tex-
tus de legitimatione intelligitur (vt n. 2. probavimus.)
Tertio probat, quod difficilis fit tolli vinculum ma-
trimonii rati, vtpropter quod iuris diuini naturalis est,
quam huius irregularitatis, qua est iuris humani vin-
culum. Cum ergo professo iure diuino, ex omnium
mente disfollatur matrimonium ratum, disfollat quoque
codem iure hanc irregularitatem. Sed nec hec ratio
sum intentum probat. Tum quia non omnes The-
ologici affirmant iure diuino dictum matrimoniorum ratum
per professionem, sed aliqui satis probabilitate docent
id esse ex iure ecclesiastico (vt reculimus *lib. 1. de matrim.*
disput. 19. m. 2.) Et quamvis ibi, n. 2., tenerimus id esse
ex iure diuino, ut ab probantibus id non esse ex ipsa
rei natura, sed ex solo Christi priuilegio. Arque ita
probandum esset, id quoque prout legimus concordum
esse quoad omne illegitimitatis vitium auferendum. Et
præterea, eis id competeret professioni ex ipsa rei na-
tura, non haberet idem respectu illegitimitatis. Quia
status religiosus pugnat cum coniugalib; non autem
cum illegitimitate. Tandem dicit eam opinionem susti-
nere ferè omnes iuris Cæsarei interpres; docent
enim illegitimum fieri suæ cœlestis hereditatis can-

enim illegitimum fieri iuriscessum iuris iurariae capax, per religionis professionem. Sed nec haec ratio probat. Tum quia nec ea doctrina est vera, nec ita ferè omnium: ut ipse dicit (vt dicimus n. 2.5 & 2.6). Tum etiam quia eis effet verisimilis nul contredit ab probandum induci iure diuino perfectam legitimitationem per professionem, vt contra expressam iuris canonici definitionem redatur illegitimus capax dignitatum. Et ideo tandem ipsiem Manuel codem art. ad finem, magis inclinat in oppositum sententiam.

16. Et ideo tanquam certissimum tenendum est, illegitimos per religionis professionem non reddi habiles
gual. & ibi Imola s.19. Cardin. ibi. §. illi vero n.13. notabilis
8. Bonifacius ibi codex s. 19. Alex. & Arcimus, quo

refet, & sequitur Decius c. 1. s. cleric. 5. de adulterio, in noua editione n. 5. de iudicio. Henricus c. finali. n. 5. de filiis presby. Naur. summa. c. 17. n. 10. Præterea, quia c. finali. de filiis presby. deciditur, nullum illegitimum posse ad dignitates, & beneficia parochialia promoueri, absque Pontificis dispensatione. At prælatum esse religionis est dignitas; ut etiam de Abbatissâ probabimus n. 19. Ita solum Pontificem dispensare posse, tradunt Ricardus, Paludanus, D. Antoninus, Rebusius n. 67. Naur. duplice loco. Maiolus n. 3. Ledesma, Suarez n. 15. Vinaldi n. 12. Ludovicus Lopez, Graffii, Philareci allegati n. 12. Idem tradunt Henricus c. c. finali. n. 5. Angelus verbo ordo. 3. n. 15. Sylo. verbo illegitimus, in fine. Tabiena verbo ordo. 4. n. 10. Lx regia 12. fine. n. 6. p. 1. Mandofus de signatura gratie. iii. dispensatio super defectu natalium. 5. penultima. Salzedo addit. ad practicam Bernardi Diaz. t. 1. q. 5. si tamen illegitimus quipiam, in fine. Quare minus bene Archid. c. quoniam sit. 18. q. 2. n. 3. docet posse Episcopum dispensare cum religioso indigne dispensatione ad quamcumque dignitatem episcopalum inferiorem. Qualiter autem per religionis præiuglia possit cum hoc illegitimo dispensari, non est nostri instituti, quippe solum professionis prærogativa hic explicamus. Constatutus Manuel castissime de hoc tractans quod regularibus, tom. 1. n. 13. ab art. 6. usque ad 24. & in 2. tomo summa. c. 29. n. 11.

18 Tertia difficultas est, an vitium ex natalium defectu confurgens purgetur in monialibus per professionem, ita ut illegitima possit esse Abbatissâ seu Priorissâ. Manolus 2. tomo summa. c. 29. n. 11. asservit, Abbatissâs perpetuas quibus benedictio impetrari solet, non posse esse illegitimas, secus de temporalibus. At quod regulari. summa. 1. 10. q. 13. art. 21. mutat sententiam, dicens nullum illegitimum indigere dispensatione ut sit Abbatissâ temporalis, vel perpetua, ac benedicta. Et refert pro se Cygnus, Bartolom., & Ancharanum, qui nec verbum de hoc dicunt, sed tantum disputant in genere, quando masculinum concepit femininum. Probat autem primò, quia textus c. 1. & c. finali. de filiis presby. interdicentes illegitimas prælations, & dignitates, agnunt de masculis: & cum sint odiosi, non sunt ad feminas extendendi; eo vel maximè quod multa illis competant, quia ab his aliena sunt; ut posse excommunicare, dispensare, & alia ad vium claustrum spectantia. Secundò, quia feminas non sunt propriè Prælate, sed quasi ex commissione eis memores funguntur, ob periculum habitationis Prælate cum monialibus, ut testatur D. Th. 4. d. 25. q. 2. ar. 1. quod Lycula 1. ad 2. Et Abbatissâ sed ut superiores religionum possint cum illis in hoc dispensare (ut n. frequenti videbimus). Et ideo hanc sententiam tuentur Glosa c. indemnitaribus. 5. sane, verbo canonica, de elect. in 6. & ibi latissime Monachus t. 6. usque ad 10. Archid. n. 3. Ioan. Andr. n. 6. Dominicus n. 7. versio ea glossa, ibi illegitimi nata, in fine. Anchiar. ibi. c. principio. n. 5. notabilis 8. Francus ibi. c. principio. n. 4. Abbas c. cum in cunctis in fine principiis de elect. Decius ibi. in fine principiis. Bellameri ibi. n. 6. Felinus c. minimum. n. 4. de eccl. Summa confessorum lib. 3. n. 13. q. 1. Naur. commentator 2. de regulari. n. 6. & summa. c. 27. n. 20. Ledesma. p. 2. q. 4. q. 6. ar. 2. folio. 6. column. 4. Mandofus de signatura gratie. iii. dispensatio super defectu natalium, in fine. Flaminius lib. 3. de resig. benef. q. 12. num. 11. Maiolus lib. 1. de irregulari. c. 10. fine. & c. 29. n. 10. Vinaldi candelabro Sacram. in 2. editione. p. 3. c. 5. n. 10. Sayro the sauro cefum, tom. 1. lib. 6. c. 11. n. 8. & hanc supponit Probus addit. ad Monachum. c. o. c. indemnitaribus. n. 11. vbi tradit formam dispensationis Pontificis, ut illegitimum fiant Abbatissâ. Eandem videtur approbare Suarez 5. tom. 3. p. dispat. 5. folio. 5. n. 25. vbi dicens per professionem non auferri virtutem hoc illegitimitatis, ut quis posset esse Prælatus, ut Doctores hoc extenderent ad feminas: & id non improbat.

Solus autem Pontifex leculis religionis præiugulis 20 dispensat in hoc, sicut cum viris religiosis diximus n. 17. Atque ita docent Felinus, Naur. vtroque loco, Ledesma, Sayro ut præcedenti allegati. At præiugium habent Generales, & Provinciales ordinum Mendicantium ad dispensandum cum monialibus sibi subditis,

subditis, ut non obstante hoc vice possint esse Abbatissâ; ut referens primulogium docet Manuel quaff. regulari. tomo 1. lxxviii. 2. art. 1. 2. 2. in 2. tomo summa. n. 6. 29. num. 12. Atque bene docet utroque non opus est sibi capitulo provinciali, aut interme dio ad hanc dispensationem concedendam. Nam quamvis Greg. XI. hoc petierit in suo motu proprio ad dispensandum in hoc cuius illegitimus cum illum ediderit ad moderandum motum proprium Sixti V. evidentem omnino hos illegitimos a prælaturis, de illis foliis illegitimus loquitur, quos Sixtus V. excluderat. At solos viros excluderat, ut ipfmet declararet in posteriori motu proprio, quem in prioris declarationem.

21 Nec folias illegitimas, sed etiam quacumque, quia virginis non sunt, includunt multi ad Abbatissâ, seu Priorissâ officio, dicentes ad id desiderari virginitatem. Ducuntur ex c. inuenientia. 20. q. 1. quod est ex D. Gregorio in regulo, libro 3. epistola 11. ibi. Inuenientia fieri Abbatissâ vehementissime problematis. Nullam igitur fraternitas tua nisi sexagenaria virginem velari permittat. & cxc. 1. q. 7. quod est ex 7. Synodo. ibi. Ne nimis peccatricem prius Marian, poti conuersiones quamvis casta, & sanitas, tamen inter diaconiis non est computata. Secundo, quia indecens est, non virginem preesse virginibus, & male ad virginitatem seruandam horari poterit que virgo non est, & penitentia in fine. d. 26. Atque ita docent Glosa, quoniam, verbo eligitor. 31. q. 1. & c. o. inuenientia in fine, & c. indemnitaribus. 5. sane, verbo canonica, de elect. in 6. vbi. 2. vbi. 7. idem. Glosa Clem. finali. 5. statutus, verbo rationabilis, de statu monach. vbi. Cardin. n. 15. q. 11. & ibi Paulus, & Zenzelius, quos referit, & sequitur Imola ibi. n. 16. Bonifacius ibi. 5. sequi vero n. 4. Calderinus consilio 3. in fine, de offici. vocar. idem. Archid. c. finali. in fine. 2. Abbas c. cum in cunctis, in principio. num. 6. de elect. Decius c. etat. summa matrimonij in noua editione. num. 17. & 18. de probat. & c. at si clerici. 5. de adulterio. num. 7. de iudicio. vbi. Felinus n. 20. & c. minimum. num. 4. de accusa. Selva beneficiorum 4. p. 2. q. 7. num. 7. Capella Tholosana decisione 2. 9. incipienti fini quaecumque in aliquo promissa. Mandofus de signatura gratie. iii. dispensatio pro corrupta statim in principio, & sequent. & addit. ad Lapis, allegatione 6. littera N. Et id supponit ibi Lapis num. 1. & 5. ait enim suo tempore dispensatio Pontificis, ut velaret electio Abbatissâ per vim corrupta, ac si fuerit virgo. Borgadius de irregulari. & dispensat. p. 3. conclusione 4. de castis in quibus foliis papa dispensat. num. 4. fine. Maiolus lib. 1. de irregulari. c. 29. num. 13. Vinaldi candelabro Sacram. in 2. editione. p. 3. c. num. 11. Manuel quod regularibus, tom. 1. q. 5. 4. art. 3. Atque solum Pontificem posse in hoc dispensare, tradunt Calderinus, Cardinalis, Imola, Decius vtroque loco. Felinus vtroque loco, Selva beneficiorum, Capella Tholosana, Mandofus vtroque loco, Maiolus, Borgadius, Vinaldi, Manuel ibidem. Quia est contra ius, & nullum est concessa Episcopo dispensatio. Quamvis Paulus, & Zenzelius eisdem locis dicant posse Episcopum.

22 Ceterum solidum huius sententia fundamental non video: & ideo non placer, sed existimo ad Abbatissâ munus non desiderari virginitatem, nisi vbi mos esset impetrandi Abbatissâ benedictionem speciale virginum propriam, seu consecrationem. Quod ut probem, supponite oportet, quando D. Thom. 4. d. 3. q. 1. ar. 5. & ibi Palud. 9. 5. toto art. 5. D. Anton. 3. p. ii. 2. 2. 8. 2. Sylo. verbo confessio virginum. q. 1. & ibi Summittus, Naur. summa Latinae. 6. n. 3. Hipana c. 28. additione ad eundem n. negant monialium quantumvis occulte fornicantem posse velum sua confecrations, & benedictionem suscipere, eos non intelligere de velo professionis omnibus monialibus communis, sed de speciali virginum velo, quod confecratio quadam & benedictione propria characteris episcopalis datur. Sicut optimè docent D. Thom. ibi. Palud. co. ar. 3. m. 16. D. Anton.

Atque ob eandem rationem infamis nequit esse Abbatissâ, sicut non vir infamis potest esse Abbas. Et ita docent Maiolus co. 29. num. 12. & 13. Vinaldi codem c. 5. num. 11. Et bene ibi extendit Maiolus co. num. 13. fine c. infamia sit iurius, sive facti. Neutra enim per professionem deletur, sicut bene docent Glosa, auchi. de macta. collat. 1. statut. in principio, verbo maculam. Felinus c. 2. c. 1. deputati. num. 3. de iude. Naur. commentator 2. de

regularibus num. 6o. Turrece x. finali num. vni. 19. q. 3.
Ultima difficultas est, an vinum hoc defecetus natum tollatur per professionem quod successione in paterna bona: ac proinde spurius profetus reddatur successions capax, & religio nomine eius sucedat. Affirmant multi hanc legitimationem quod hunc efficiuntur. Dueunturque quod huiusmodi legitimatio sit per oblationem spuri curia Principis secularis. sub: quibus modis naturales efficacius sit. s. p. quis igitur collat: Ergo a fortiori per oblationem Principi celestis per professionem. Hoc tenet Baldus l. i. m. 1. fine. C. de sacro. Eccles. Felinus c. o. deputati. num. 4. de iudic. legum fori. Gomez Arias l. 45. Tauri. num. 53. Pinellus l. i. p. 1. num. 46. C. de bonis maternis. Molina romo 1. de iust. disp. 140. colum. 5. verso. zrram autem:

poteſtatem: ac proinde patria potestas in ipsum cofabit. Ita contra aliquos, quos tacito nomine refert. Cardinalis statim citandus, docent Glosa l. si ex causa. 10. 6. *Pomponius*, alias *Pomponius*, verbo eius *statum*. ff. de minoribus: & ibi Bartol. cum communis num. 4. Cardin. Clem. finali. num. 9. q. 11. de regular. Angelus, Sylu. Tabiena, Armilla verbo patria potestas. num. vni. Nauar. commentario 3. de regularibus. num. 41. Couar. c. quia nos. num. 5. de testam. Antonius Gomez l. 48. Tauri. num. 7. fine. Acoſta l. p. 2. verb. refatore mortuo. num. 11. de testam. 6. Suarez l. 9. i. 11. de los plenos. num. 26. lib. 1. legum fori. Gomez Arias l. 45. Tauri. num. 53. Pinellus l. i. p. 1. num. 46. C. de bonis maternis. Molina romo 1. de iust. disp. 140. colum. 5. verso. zrram autem:

Hoc autem intelligitur in iis foliis in quibus virile est ipi filio libertati patria potestate: secus in iis in quibus id est in eius damnum. Quia quod in gratiam, de regul. iuris. in 6. Atque ita docent allegatis Bartolo, Alexandro, & Bartolino, Navarrus, Couar. Suarez, Gomez Arias allegati n. precedenti, Antonius Gomez 1. num. variaria. 5. num. 10. & 13.

Arque hæc quoque prærogativa concedenda est simplicibus votis emisuis in Societate I e s v post nouitiatum biennium. Quia eadem ratio militat quæ in professione. Cum per illa pariter translat si vounes in Prelati potestatem, ipso qui per illa religioni tanquam verus illius religiosus astringit; ut decidit Greg. XII l. in sua extraga. ascendente. Nec expulsus potest à Societate viderit in eam reincidere. Sicut nec recident professi à quacumque religione electi: Quia cum iam fæm ab illa fini liberi effecti, non est euc ceſſante cauſa reincidant: cum in aliis huius liberationis modis ceſſante cauſa non reincidant. Ut liber a patria potestate per matrimonium, aut Episcopatum, non reincidit toluto matrimonio, aut deposito Episcopatu. At verius credo reincidere eiecum à Societate post illa simplicia biennij vota, non autem eiecum post professionem. Ducor, quod liberatio haec nullus iure statuta fit, sed inducatur eo quod religiosus ille in alterius potestate transeat. Talis ergo critice, qualis transitus. At per professionem transiſſetur simpliciter, & abſolutè per statum undeque perpetuum: per illa autem vota, conditioniter ex parte Societatis, id est, dum Societas retinuerit. Ergo per professionem erit liberatio omnino abſoluta, & independens a futuro evenienti, qualis est per matrimonium, & Episcopatum, qui sunt status ex natura sua perpetui: per illa autem simplicia vota erit liberatio conditionalis, id est, dum ille vounes manerit sub Prelati potestate.

Quinta professionis prærogativa est, vt ea ante parentis mortem emissa præteritum filii profectis ingratiitudinem aboleat, ob quam exheredari poterat. Quare ob illam exheredari nequibet, eti in testamento patris ante professionem facta exheredari fit. Hanc prærogatiā negant aliqui. Dueuntur ex l. Deo nobis. 41. 8. hoc etiam. C. de Episcopis, & clere. dum ibi interdicit filium exheredari, ex ea sola ingratiitudinis cauſa, quod iniuit parentibus religionem, ingrediſſus fit: & ide ſupponit tanquam certum, quod illum ex aliis ingratiitudinis cauſis exheredari, non obſtant religiosum professionem. Item quia nullum iuri decreto extat, id prærogium professioni concedens. Nam eti id expreſſe decidiatur c. finali. 19. q. 3. at is textus deſumitur ex Nouella conſtitutione, & sic ex quadam lege ciuili: huiusmodi autem leges decreto inferteſſus iuri ciuilis authoritate gaudent, et quo deſumpta ſunt (vt cum aliis probauimus lib. 9. de matr. disp. 12. num. 3.) At is textus non inueniuntur in Nouellis conſtitutionibus; vt alios sequuntur adverſit Alciarius in Paragon. lib. 4. c. 23. Arque subinde omnino textus authoritate deſtituitur. Et ideo hanc ſententiam

36 At contrarium credo de qualicunque filio. Quippe oblatus curia Caſtaris legitimarū, eo quod in illis oblationis p̄mū censeatur à Caſtaris legitimari: & adhuc talis legitimatio non est in viu. Que ratio in oblatione per professionem non militat. Atque ita docent Palud. 4. 4. 1. q. 3. ar. 2. num. 14. D. Anton. 3. p. 1. a. 1. e. 17. 5. 1. Faber, quem refert, ac ſequitur Couar. 4. de c. 2. p. c. 8. 5. 7. num. 4. Salzedo in praticam Bernardi Diaz. c. 14. 5. num. tamen. Suarez 5. romo 1. 3. p. diſpu. 50. ſectione. 5. num. 16. Atque veritatem prioris ſententiae illi valde dubiam ait Guillelmus Benedictus c. Raynatus, verbo & ex ore nomine Adelasiom. num. 688. deſentiam. & Gregor. Lopez n. precedenti allegatus dicit forte in practica vix polle illam obtemperari.

27 Tertia professionis prærogativa est, vt maculam quoad actus temporales expiat: vnde inepitus ad testificandum, eo quod perire, aut furti dannatus fit, efficiut per professionem atriū ad ſextimoniū ferendum. Atque ita intelligi potest sub de monachis. *statim in principio*, collat. 1. dum decidit, per religiosum ingrediuſum omnino maculam abſtitit. Et ita docent Glosa c. c. ium deputati, in fine, de iudic. & ibi Felinus num. 2. Dominicus d. 5. in summa. colum. 3. Rerubus præi benefi. ſu. de diſpenſatione ſuper deficiū natūlūm. num. 72. qui ex preſeſe de ingressu per professionem loquitur. Et bene Felinus ait, ante professionem hoc priuilegium non competeſſe. Et intelligit hoc ille colligens ex Glosa c. hoc nequaquam, verbo vñterius. 7. q. 1. quando quis propria ſponte ingreditur religionem, fecus quando ob crimen.

28 Id tamen priuilegium etiam concedendum est emitenti simplicia vota in Societate I e s v post nouitiatum biennium. Quia ratio confeſſionis huius priuilegij professionis est, quod certif in dedicanti feſtum dimino obſequio præiumpcio falſa testificationis ex illis delictis antea admifis orta. Tanta enim vita muſario ei præiumpcio præpondet. At ſimiliter per illa vota moritur religiosus Societatis I e s v mundo, & fit verus religiosus in perpetuum diuino obſequio mancipatus. Ergo eſſabit quoque ex ea vita mutatione prior præiumpcio.

Quarta professionis prærogativa est, vt per eam fiſuſiā familiā patria potestate liberetur. Quod eſſi nullo textu habeatur, ratione forte ſuadetur, quam tradunt Bartolus, & Antonius Gomez statim allegandi, & comiuniter Doctores. Quia transit omnino in Abbatia

tentiam ſuſtent Ialon auth. non licet. num. 4. C. de liber. preſer. & alij quos refert Acoſta n. ſequenti allegantur. Eandem ſequuntur attento iure ciuili, eti aliud ſit atroci ure canonico per id c. finali. Glosa auth. de monachis, collat. 1. ſtatim in principio, verbo maculon. Salycetus d. l. Deo nobis. 8. hoc etiam. num. 1. Sed immerito ſic opinantur, ut bene aduertit Acoſta n. ſequenti allegendus) quia (ſicut probauimus) id c. finali non habet vim iuri canonici, ſed ſi quā habet, ea eſt iuri ciuili: quare potius deberent opinari, attento ſolo iure ciuili eam ingratitudinem aboleri. Alij vero ſic diſtinguit, ſi ingratitudiſt iustum exheredandi cauſam prebens, ſit ex virtu ipſum ſolum filium direcē concernenti, ut quia erat aenarius, aboleretur profesſione: eo quod ad meliorē frugem ſe receperit. Secus autem, ſi ingratitudiſt illa per sonam patris ignominiam indigno abſque eius conſenſu nupſerit: vel ſi filius iniuria alia grau digna exheredatione patrem afficerit. Huius ſententia ſunt Baldus d. l. Deo nobis. 8. hoc etiam. num. 2. & ibi Paulus num. 1. Aretinus, & Curtius iunior, quos refert, & ſequuntur Couar. c. Raynatus, initio. num. 10. & 21. de ſentiam. & Ioan. Lupus l. 49. Tauri, ad ſentiam, dicit iuxta hoc deciſum eſſe ſententia in ſupremo Senatu regio, filium incutem prædictum matrimonium, & eo non confundam profesſoram, potuſſe exheredari.

33 At verior ſententia habet, vniuersaliter præteritas exheredationis cauſas aboleri profesſione, ita vt filius ob nullam illarum poſſit exheredari. Quia indiſtingueſt id deciſum eſt ob religiosi fauorem, in Nouella illa conſtitutione, ex qua deſumptus eſt textus c. finali. 19. q. 3. Qui quidem contineat ius Caſfarei, non quodcumque, ſed nouiſſimum, ac proinde anterioribus omniibus deroga. Atque eam reperiſſe in emendatis coſcibis probat eruditissime cum aliis Couar. n. precedenti allegatus, & in 4. Acetral. 2. p. c. 7. 8. 4. num. 12. Nec credo potest, Gratianum virum piuſſimum, & doctiſſimum falſo eam inferiuſe decreto. Et ideo in proptiis terminis hanc ſententiam ſuſtent Abbas confiſio. 27. num. 2. volum. 2. Acoſta l. Gall. 11. 8. & quid ſi tantum, 101. 9. 4. num. 195. ob 200. Molina romo 1. de iust. disp. 176. dubio vñſimo. Et pro eadem ſententia ſunt alijs indiſtingueſt dicentes ingratitudinem aboleri profesſione. Hi ſunt Glosa l. Deo nobis. 8. hoc etiam, verbo quiaſi. C. de Episcopis, & clere. c. finali. verbo ingratitudinis. 19. q. 3. & ibi Turrece. num. vni. Cardinalis Clem. finali. num. 10. 12. 7. fine. lex regia 7. iii. 8. p. 1. Couar. de patiſ. 1. p. 5. 3. num. 4. verbo ſexio. Petrus de Ledesma 1. ſomo ſumma. ſrat. 1. o. 5. vñſimo. vbi de vororum commutatione, folio 121. 7. ſerio. digo lo ſecondo. Atque eiuſdem ſententia ſunt claræ ſotis, & alij quos retulimus lib. 8. de matrim. diſpu. 9. num. 21. dicentes profesſum eſt religione cieclum teneri ad ſimplex religiosi votum in ſeculo emiſſum. Si enim eo ipſo simplicia vota comiunarentur in profesſione, extinciō eſſet priuilegium.

Caterū dicendum eſt, ipſo iure vota in ſeculo faciuntur. Etia censeri comiunata in religiosi profesſione, ac proinde abſque alia comiunandi intentione manete profitemſt ad eis liberum. Hanc ſententiam videſt clarę teneri D. Thom. 2. 2. 9. 88. ar. 12. ad 1. vbi ait profesſum non teneri ad vota in ſeculo emiſſa, ſed per profesſionem tolli, co quod priori vita moriatur. Quod idem ex ratione tacitū tradunt Glosa c. monachis, verbo vñſimo. 20. q. 4. Abbas e. peruerit, el 2. o. 1. de ſentiam. & ibi Alexander de Nevo n. 4. Abulcīs c. 30. Num. 9. 74. At hoc non eſſet ita vñuerſaliter verū, ſi opus eſſet comiunandi intentione. Nec mors priori vita eſſet huius prærogatiā cauſa, ſed intentio comiunandi in opus evidenter melius. Quod cuicunque comiunatione in opus evidenter melius competit. Et clarus id docet D. Thom. 4. d. 3. 8. 1. ar. 4. que ſtuncula 4. ad 2. dicens, ex vi voti religiosi profesſum abſoluſtū ſe pributus votis. & in ſolitione ad 1. vbi ait illam abſolutionem eleſti voti ampliacionem, quim comiunationem. Atque optimè id explicitū Palud. 4. diſpu. 9. 4. ar. 1. num. 15. conclusione 6. vbi ait extingui vota in ſeculo emiſſa per profesſionem.

Liber V. Caput V.

professionem, si quis professum liberari, non per commutationem, sed per solutionem. Ut si quis obligatus alicui ex diversis causis, se illi in seruum traduceret, omni obligatione liberaretur. Quod idem significavit D. Anton. 2. p. 11. c. 1. §. 8. notabilis 2. dicens extingui, seu solvi vota. Et hoc est quod dixit Abbas c. scripture. n. 2. de voto, nempe, priorum votorum obligationem confusam esse in professione. Et fortè hoc est quod proximè retulimus ex D. Thoma dicenti hanc votorum extincionem esse positi ampliationem, quam communationem. Id est, potius est amplius solutio. Idem clarè reteret Felinus d.c. personae. n. 2. verific. postea autem, &c. c. 1. cum deputauit. n. 4. de iudic. vbi arc. precedencia resoluti facta professione. Atque in propriis terminis docent Caiet. 2. 2. q. 88. ar. 12. circa solutionem ad 1. & ibi Aragon circa eandem solutionem, & idem Caiet. 2. 2. q. ultima. ar. 3. circa solutionem ad 3. addens, nullam communat intenditionem exigi. Sylu. verbo votum. 4. q. 7. dicto 3. Taberna verbo votum. 4. q. ultima. Armilla verbo votum. n. 28. Sotus lib. 7. de iust. q. 4. ar. 3. in solutione ad 1. explicans hanc priorum votorum curationem non sibi priuata videntis authorificare, sed ecclesiastica lega, que iure optimo induxit, ut vitam seculariem in religiosam mutans libetur votis illis particularibus. Alcozer summa. c. 16. vbi de votorum commutatione conclusione 4. fine folio 57. pagina 2. Azor. lib. 1. iustitia. moralium. 6. fine, & c. 9. q. 21. Manuel 2. tomo summa. c. 8. n. 12. conclusione 11. Sed restat rationem huius sententiae explicare, & quo iure extinguntur haec vota. Et credo id & iure ecclesiastico, & iure diuino naturali inductum. De iure ecclesiastico tenet expreſſe Sotus proximè allegatus. Et videatur expreſſe sentire Caiet. 2. 2. q. ultima. ar. 8. fin. hoc enim probat ex textu c. penitentia. de regulari. in 6. & Azor proximè citatus, id enim probat ex c. scripture. de voto. Dum enim textus isti aut non esse reum voti facti, commutantem temporale obsequium in perpetuum religionis obseruantiam; non intelligitur de commutatione inducta ex speciali profitementis intentione, sed de commutatione, que facto ipso inducit: quafi dicat, profitementis non esse reum priorum votorum, eo quod temporalia obsequia debita per illa, manent commutata in perpetuum regularem vitam. Quod aperte constat ex c. penitentia. de regulari. in 6. vbi deciditur astrictum simplici religionis strictiori voto, manere ab eo liberum, si in laxiori proficeretur. Et redditur ratio his verbis: Prior voto tangam similes per secundum solenne noscitur derogatum. Quia decisio non innititur speciali videntis intentioni commutandi. Nam dicitur ibi, hunc peccare proficiendo in laxiori: nec ratione solius propriæ commutationis posset liber manere, si prius votum fuisse de ingrediendo, & perseverando in strictiori. Non enim posset in laxiore commutare, & adhuc facta professione obligaret prius votum ad transitum in strictiori, ut pote qui iure promissi est, & voto debitus. Sed ea decisio innititur iuri ecclesiastico afficiente solenne religionis votum eo priuilegio, ut priora simplicia manent ipso iure extincta emulo solemni. Id quoque esse ex iure naturali diuino colligitur aperte ex doctrina Paludani tradita, & aliorum quos retuli proxime, qui candem tradidit, videtur, dum hanc liberationem probant ex eo quod amplius, & cumulatius priora vota proficiendo solvantur. Id etiam colligitur ex doctrina D. Thome 2. 2. q. 88. ar. 12. ad 1. & ibi Caietani, & Arag. circa eandem solutionem, quatenus liberationem hanc probant, ex eo quod proficit fit more prioris vite. Ratio ergo huius sententiae est. Quia cum omnia obsequia Deo promissa sint opera particularia, continent eminenter in ipsa religionis professione, per quam se, & omnia sua dedicat profitemens diuino obsequio, moriens priori vita, & nihil, nec propriam voluntatem sibi referens. Quare optimè dixerit Palud. & lequaces, hanc non esse commutationem, sed plenil-

sum priorum votorum solutionem. Sicut qui aliqua priuata obsequia homini promisit, soluerit utique plenissimum, se cum suis omnibus illi tradens in seruum. Et ex his manent soluta contraria. Quid autem si professio sit voto debita, dicimus n. 15. fine.

Hinc deducitur primò, idem dicendum est de votis tempore nouitatis emissi, ea enim similiter extinguntur ipso iure per professionem subsequentem: namque liber profitemens eo ipso ab illis, absque alia commutandi intentione. Quia eadem rationes n. precedenti tradidit de votis in seculo emissis, militant in his.

At maior difficultas est de votis à professio emissis, & transiunt ad aliam religionem strictiori, in quaero profitementis vel expulso in perpetuum, & propria sponte ingredienti fio strictiore, sive laxiore. Videret enim ea communatio ipso iure inducta cessare. Quia cum ille reuera profetus iam esset, erat mortuus mundus, & traditus in perpetuum Dei servitudo, & tantum mutatur religio. Ex alia parte videret habere locum predicatorum communatio. Quod re vera in hoc eventu sit noua religio, nonaque professio: & sic in illa eminenter includuntur opera particularia per priora illa vota simplicia debita. Que est ratio cui inniti diximus n. 18. prae dictum votorum ipso facta commutationem. Addit haec esse vota noua solemnia. Ergo per illa censorum derogatum votis prioribus simplicibus. Quae est ratio c. penitentia. de regulari. in 6. (vt n. 17. rectimus). Praterea, quia si ille transeat ad strictiorum religionem, tam noua professione ardentis vite astringitur Deo, & novo vinculo eius obsequio in perpetuum mancipatur. Et sic opera alia debita per vota particularia includentur eminenter in ea noua obligatione. Si autem expulsus in perpetuum transiit ad religionem etiam laxiore, iam per illam expulsionem erat ab obedientiis iugo liber, & profitemo in alia, se & sua omnia tradit iterum Deo in perpetuum seruitum. Ergo in hac obligatione includetur obligatio votorum particularium omnium ante illam emisorum: ac proinde ab omnibus illis erit liber. Et hac sententia posterior magis mili placet, quamvis res satis dubia sit. Tuttum autem remedium est petere irritationem illorum votorum.

Secundò deducitur, quid dicendum sit, si profitemens haberet expressam intentionem non commutandi priora vota, sive in seculo, sive in religione tempore nouitatis emissi. In quo cuenter affertur Hostenius, Ricardus, Angelus, & Rosella allegati n. 37. ca non manente communata, at postmodum integrum esse superiori ea irritare, aut in ea dispensare. Sed melius Sylu. verbo votum. 4. q. 7. dicto 3. sic distinguuntur: eam intentionem habuit ante ipsum professionis instantem, inquit ipso iure ab eis absolutus. Quia idem est si tunc votum aliquod emisisti. Cum enim in ipso postea professionis instanti non habeat eam intentionem, manent ipso iure extincta vota. Si vero in ipso instanti, vel post, non manet absolutus, at poterit superior ea irritare, aut in ea dispensare. Sed adhuc haec posterior pars intelligentia est, quando ea voluntas fuit denuo se eis votis astringendi. Si enim sola esset non commutandi voluntas, aut ne extingueretur professione, manerent ipsi iure commutata, & ille liber. Quippe haec commutatio non est ex ipius profitementis voluntate, sed ex iure ipso ecclesiastico, & naturali (vt probauimus n. 38.) Et idem est, si sola esset voluntas non satisfaciendi illa professione obligationi priorum votorum. Quia satisfactio hanc non ex ipius voluntate, sed ex ipsa rei natura pendet. Sed dices idem esse, velle denuo emittere votum, & velle illud non commutari, seu non extingui: cum eo ipso quod vult non commutari, velit manere eodem voto ligatus. At respondendo non esse idem. Sicut non est idem, nolle satisfacere Misse promissæ audiendo

dunc

Liber V. Caput V.

nunc illam, aut velle denuo illam promittere, aut illa denovo manere ligatum. Quia quando quis non vult satisfacere, aut non vult commutare, vult tantum manere ligatus eo modo quo vocum obligabat, non imponendo sibi nouum illius materie vinculum. At factio illo opere, aut professione emissa, iam cessat prioris voti obligatio: & sic cum nulla sit denuo imposta, nulla superest. Sed cum denuo vult promittere, imponit sibi nouum illius materie antea promissa vinculum.

42. Posterior difficultas est, an omnia vota commutentur in ipsam religionis professionem? Quidam de omnibus votis personalibus hoc admittunt, secus de realibus, quorum obligationem dicunt transferri in monasterium in bona illius professi succedens, quod si ipsum non succederet, quemcumque alium successorem. Atque postea dicit: eo quod videatur per illa ius acquisitum illi in cuius favore res promissa cedebat. Indicent Palud. 4. d. 8. q. 4. m. r. n. 14. conclusione 5. & ar. 2. n. 33. conclusione 3. D. Antoninus 1. p. 11. cap. 2. §. 8. notabilis 2. Taberna verbo votum. 4. fine. Et videatur facere D. Thom. 2. 2. q. 88. ar. 12. ad 1. vbi explicans professum eximiū priorum votorum obligationem, in tolis personalibus adhibuit exempla.

43. At dicendum est, omnia vota, sive personalia, sive realia, commutari ipso iure in religionis professionem. Quia rationes n. 8. traditae procedunt aquae in veritate votis: nec verum est per ea vota realia ius acquiriri tertio, sed soli Deo cui emittuntur. At amplius Deo fatigari tradendo non solum rem illam particularem promiscam, sed omnia bona, & incapacitatem amplius acquirendi, simul cum ipsa. Atque ita docent Angelus verbo votum. 4. m. 3. Sylu. verbo votum. 4. q. 7. dicto 4. fine. Caiet. in opusculis, tomo 1. arachta. 1. de voto non mandi. 3. ad finem corporis. Couat. de patib. l. p. 1. §. 3. n. 4. verific. sexto. Aragon 2. 2. q. 88. ar. 11. circa solutionem ad 1. Porma de Ledelma 2. tomo summa. tractatu 10. c. ultimo, vbi de votorum commutatione, folio 117. verific. dico lo. segundo. Manuel 2. tomo summa. c. 8. conclusio 11. num. 12. Pro eadem sententia sunt D. Thom. 4. d. 18. 1. ar. 4. que finula 4. ad 2. Felinus c. iustitia. deputatio. 4. de iudic. Abulensis c. 30. Num. 9. 7. Ricardus 4. d. 8. ar. 8. 9. 2. Rosella verbo votum. 2. 1. 15. Armilla verbo votum. n. 28. lex regia 7. 11. 8. 1. Sotus lib. 7. de iustitia. q. 4. ar. 3. ad 1. Nauar. summa. 1. 2. 7. 8. 9. 10. Alcozer summa c. 6. vbi de commutatione votorum, conclusio 4. vbi indistincte dicunt omnia vota commutari in religionis professionem.

44. Atque idem est de iuramentis, sive personalibus, sive realibus soli Deo emissa. Quia omnia ea ratione voti inducent, nec per illa ius tertio acquiritur.

Si tamen iuramentum esset homini praeditum, & ab eo acceptari, non posset in religionis professione commutari. Quia est ius acquiritum tertio: nec huiusmodi iuramenta possunt in melius commutari, vt probauimus lib. 1. huius operis, c. 21. n. 3. Et idem dicendum est de voto reali emiso non soli Deo, sed intimato parti ut ab ipsa acceptetur, & ita coniuncto cum promissione illa parti. Quia tunc est ius ipsi acquiritum, & ita cessat commutatio in melius. Atque ita docent Angelus verbo votum. 4. m. 3. Sylu. verbo votum. 4. q. 7. dicto 4. fine. Aragon allegatus n. 42. Vtrum autem iuramentum alienum obsequij homini exhibendi habeat tacitam conditionem, dum iurans non transferit ad religionem, diximus c. 19. n. 3.

45. Non tamen inter promissiones homini factas ne in religionis professionem commutetur, computanda est promissio qua quis suo parenti, aut aliui promitteret exequi suum votum. Quia non plus arctatur ad votum exequendum qui illud promisit homini, quam qui Deo. Ita docent Angelus verbo votum. 4. q. 7. dicto 4. fine. Sylu. verbo votum. 4. q. 7. dicto 4. Sed hoc non esse idem. Sicut non est idem, nolle satisfacere Misse promissæ audiendo

erat personale. Nam per fidem ab altero datam de illo exequendo, nullum ius ei acquiritur. Quia sua non intereat hunc exequi ad votum: cum nullatenus eius obligatione liberetur, altero exequente. Et ideo commutatur ipso iure in religionis professionem, non altero quam vota ab ipsom, profidente antea emissa. Et hoc probat ratio à predictis Doctribus adducta. At si votum illud esset scilicet, acquireretur ei ius per communionem ei factam eius voti exequendi. Nam cum possit per alium impleri, eo ipso quod alter nomine ipsiusimpleri, eleemosynam illam præbens, manet alter liber à voto. Arque proinde iuxta dicta n. precedenti, ea promissio non commutaretur in professionem.

Nec similiter heres obligatus ad realia defuncti vota perfoluenda eximeretur religionis professionem, sed obligatio illa ad eius heredem transiret. Quia non est obligatio religionis vt in melius commutari valeat: illa enim est personalis ipsius votentis; sed illa est iustitia obligatio annexa hereditati, ac proinde confundit est de illa, ac de aliis debitis.

Ex dictis deducitur primò, minus verum est quod tradit tradunt Abbas c. scripture. n. 6. de voto. Corferus in suis singularibus, verbo votum, nempe, per professionem vota statui religioso non confona, sed eius obseruantias impeditant tolli. Secus de confonis, nec impeditantibus. Ut si quis votum recitat psalterium, id votum non tolleretur. Quippe constat ex dictis n. 43. omnia tolli. Hoc enim votorum extincio non innititur incompossibilitati eorum cum statu religioso: sed ratione explicata n. 38.

Secundò deducitur, nec verum est quod tradit Host. 49 summa. tit. de voto. si quis vovere possit. n. 7. vbi sola vota temporalia extinguit professione alienatur. Et videatur id probari ex c. scripture. de voto, vbi textus hanc commutationem docentem loquitur expreſſe de commutatione temporalis obsequij in perpetuum religionis. Sed dicendum est extendi quoque ad vota perpetua. Quia in iis militante eadem rationes, & doctrina authorum indistincte loquentium de omnibus votis. Nec obstat c. scripture. de voto. Quia nomine temporalis obsequij intelliguntur particulare, quo non in omnibus, & per omnia dicitur votentis Deo. Praterea, esto loqueretur de verē temporali, non id explicuit quasi restringens decisionem ad vota temporalia, sed quia de voto temporali, nempe, peregrinationis Hierosolymitanæ, rogatus est Pontifex, & ideo de illo respondit. Nec enim induxit nouum ius, sed ostendit ius ex ipsa ratione naturali oīum commutandi omnia vota in professionem: eo quod hanc sit maius bonum alia omnia in fei eminenter continens. Et ideo ubique vigerit illa ratio, vigeat quoque idem ius.

Tertiò deducitur, nec verum est quod tradunt Angelus verbo votum. 4. num. 2. & Sylu. verbo votum. 4. q. 7. dicto 3. vbi dicunt votum subiuncti terre sancte commutari, in professionem, quod solum illius eundi labore, non autem quoad illius subiuncti expensas, sed illas facientes esse non obstante professione. Quod idem sentire videtur Nauar. summa Hispana. c. 12. n. 78. Sed dicendum est, commutari quoad omnia. Quia eti quod expensas sit votum reale, iam n. 45. ostendimus, vota vniuersitas realia commutari quoque in professionem. Nec obstat, id votum esse Pontifici referuantum. Quia similiter est referantarum votum peregrinationis Hierosolymitanæ, & tamen commutatur in professionem; vt constat ex c. scripture. de voto. Catus enim de quo rogatus est ibi Pontifex, fuit peregrinatus hæc ut constat ex Gloria in causa positione. Arque hanc peregrinationem commutari latentes ipsi Angelus, & Sylu. ibi, & D. Thom. 4. d. 16. 9. 1. ar. 4. que finula 4. ad 1. & 2. 2. q. ultima. ar. 3. ad 3. & ibi Caiet. Ricardus 4. d. 8. ar. 8. 9. 2. Nauar. codem n. 78. Aragon 2. 2. q. 88. ar. 12. circa solutionem ad 1. Manuel 2. tomo summa. c. 8. n. 12. conclusio 11.

Quarto

⁵¹ Quartò deducitur, nec similiter placere quod trudit Angelus verbo votum. 4. n. 13, nempe, debitorum alienorum incertorum, qui ea votum in terra sancta subsidiū, non posse in professionem commutare. Dicendum enim est, id votum commutari. Quia nulla major ratio est de illo, quam de alio. Quare ea bona incerta manebunt, hoc profiteente in sua pristina natura, ac si nullum votum accidisset. Et ideo vel pauperibus restituenda erunt, vel convertenda in monasteriū vīsū, ut pote qui opus pium sunt.

⁵² Vtūm dederit, quid dicendum sit de voto Principis cundi in subsidium terræ sanctæ cum copioso exercitu. Quidam negant communari in profilio nomine. Quippe dubia res est, an profilio melior sit. Ita Ricardus 4. d. 18. ar. 8. q. 2. Felinus c. pernent, & i. n. 1. verbo. Imita. de iure. Caet. opus. anno 2. realitas 11. de voto non habendi. q. 3. in fine corporis. Angelus verbo votum. 4. n. 2. Arque hoc quidem placet. Quamus Sylu. verbo votum. 4. q. 7. dicto 3. sentiat contrarium. Cui faver idem Felinus c. cum deputati. num. 4. de indie. dicens, votum quantumcumque magnum communari in professio-

⁵³ Tandem superest explicandum, an omnia vota praecedentia communaretur quoque ipso facto in simplicia Societatis Iesu vota emissa biennio nouitatus finito. Et quidem existim, per solemnum trium, aut quatuor votorum professionem in ea emissam, extinguit ipso iure omnia vota praecedentia, sive in seculo, sive in ipsa Societate emissa, sive tempore nouitatus, sive quoque aliis ante solemnum professionem. Et quidem de emissis ante vota biennij, si dicamus per ea non extingui, sed tantum suspendi, ita vt solo tempore quo ille in Societate permanerit, non obligent, non potest esse dubium, quin extinguantur per hanc professionem, sive probauimus extingui per professionem in quacumque alia religione. Sed de emissis post vota biennii possit esse difficultas: cum iam per illa effectus esset votens verus religiosus. At extinxit haec quoque vota extingui. Quia eti profilius ille esset antea per biennij vota ex parte sua perpetuo religioni traditus, & diuino obsequio, effectusque vites religiosus: at non erat traditio irreuocabilis, sed conditionalis quoad perpetuatum ex parte Societatis. Per illam autem solemnum professionem tradit se perpetuo, & irreuocabiliter. Ergo per eam tanquam in se eminenter continentem omnia alia particularia obsequia, etiam promilia in ipsa Societate, extinguntur omnia vota antea facta. At vota emissa per solemnum trium votorum professionem, non extinguntur per professionem quatuor votorum. Quia nil addit hec posterior professio, nisi quartum votum peculiaris obedientie Romano Pontifici.

⁵⁴ Sed peculiaris difficultas est, an per simplicia vota emissa in Societate Iesu, aut coadiutorum formatorum, vota antea facta extinguantur. Et videtur pars neganti probari ex canonе 22. prime congregations generalis eiusdem Societatis: cuius haec sunt verba. *Vota que nostri in seculo emiserunt, in nostra Societate saepe sunt, etiam per professionem non tollantur: sed via obligacionis eorum cessare dum in Societate manent, intelligatur.* Et quamvis id decreto loquatur de votis in seculo emisis, eadem est ratio de emissis in ipsa Societate, tempore nouitatus. Sicut ea extingui quoque per solemnum professionem probauimus n. 39. Ergo ea priora vota non extinguntur, sed suspenderuntur post vota biennij. Et ratio quoque idem suadet, quia per illa votanom tradit religiosus irreuocabilis, & omnino perpetuo diuino obsequio in religione, sed conditionaliter ex parte Societatis. Ergo nec priora vota omnino cessabunt, sed conditionaliter, nempe, dum in Societate ille permanescit. Ex alia parte virget, quia hic religiosus per haec vota totum vitam sive tempus dedicat Deo in perse-

tuum, quantumcumque ex parte suas: & sic videntur alia particularia vota in illis eminenter contineri. Sed dicendum est, ob priorem rationem non extingui, sed suspenderi, ita vt non obligent, dum hic in Societate perseverauerit, at expulsus ab ea ante professionem, tenebitur ad illa. Vota autem emissa post ea biennij vota in eadem Societate facta, obligabunt, sicut antea. Quia nec ea sunt profilio solemnis, nec per ea demum traditur votens irreuocabiliter, sed quod per perpetuum cum eadem conditione, dum in Societate expulsus non fuerit. Si pendent tamen emissa post vota hec facta à nouitatis. Quia per ea non ius habebat religio in ipsis, quod haberet post vota biennij.

Sunt tamen tria obseruanda circa hoc. Primum est, hoc intelligi nisi quis vota omnia vellit commutare in vota biennij emissa in Societate Iesu. Si enim hunc animum habuit, manet omnino liber ab illis, ita vt expulsus postea non teneatur ad illa. Ratio est, quia potest commutare tanquam in quid perfectius, & gratius Deo; vt decidit Greg. XIII. in sua extraga. *Ajendae:* At facta semel legitima commutatione extinguitur omnino priorum votorum obligatio; ita vt nunquam reuiniscat (vt diximus supra tractantes de votorum commutatione.) Immo si quis ea vota commutet in simplicem ingressum in Societatem, & postea tempore nouitatus ex iusta causa exeat, manet omnino liber à prioribus votis, & ab ingressu. Quia melius est ingredi in religionem animo probandi, & eam amplectendi, si placuerit probata, quam quodcumque aliud votum. Ergo legitime commutat quicquid omnia vota in hunc ingressum: & ita manet omnino liber ab illis, & tenerit ad hunc ingressum: cui etiam satisfacit ingrediens bona fide, & postea tempore nouitatus ex iusta causa exiens (vt satis explicuimus lib. 4. c. 16. a. n. 90.) Si vero absque causa iusta exeat, non liberabitur voto huius ingressus (vt o. 16. n. 90. probauimus). Quare tenebit iterum religionem ingredi, nisi eligat redire ad obligationem priorum votorum, quae in religionis ingressum commutata erant. Reditum enim hunc licet dicitur infra tractantes de votorum commutatione. Quod si quæras, an si postea non admittatur in Societatem, maneat adhuc liber à prioribus votis, que in hunc ingressum commutarat. Diximus lib. 4. c. 16. n. 97. & sequentibus, vbi aliqua alia circa hanc commutationem declaravimus. Præterea, si ante biennium emissemus quis vota castitatis, paupertatis, & obedientiae, vt nouitatis solent quaque dicendum emittere in Societate Iesu, videtur adhuc postea commutare alia vota ante biennium emissa, in ea biennij vota. Quia per illa vota ciudem paupertatis, castitatis, & obedientiae, tempore nouitatus emissa non erat effectus verus religiosus, nec traditus religioni, ita vt religio ius in illum acquereret, quare vota illa erant valde imperfecta. Ergo potest commutare alia vota in hæc biennij vota, per quæ verè traditus religioni, & religio ius acquirit in illum, ac verè efficiunt religiosus.

At credo non posse: quia per hæc vota tempore nouitatus emissa tenebatur ad eadem emittendu finito nouitatu: cum per illa se obligari: ad perpetuū manendum in illa. At obligatus ad ingredendum religionem voto aliquo, non potest alia vota commutare in ingressum illum. Sicut obligatus voto ad vincum ieiunium voluntarium, non potest id commutare in alia plura, ad quæ alio præcepto, aut voto repebat. Quia ratione nec potest commutare in simplicia coadiutorum formatorum vota in eadem Societate emissa. Quia similiiter tenebatur ad hæc emitenda, si Generalis præcepit vt emitatur. Sed dices similiiter, hinc sollemniter proficeri, si Generalis id iubeat. Ergo non potest commutare in solemnum professionem. Sed nequaquam est consequentia. Quia per solemnum professionem ius ipso extinguitur omnia priora vota simplicia, quantumcumque si professio illa voto debita. Ut si

CAPUT VI.

De voto solemni castitatis.

SUMMARIUM.

*Quo iure sit continencia ordinibus sacris annexa. n. 1.**An hoc obligatio consurgat ex vero voto ordinibus annexo. n. 2.**An duplice obligacione ultra communem teneantur clerici continentes. n. 3.**An votum hoc sit essentialiter solemne, non differens à voto professione. n. 4.**An teneantur committere clericus, qui ignorat voto castitatis annelli ordinibus sacris, aut voluit id emittere? aut fini iuris ordinis. n. 5.**Quid si mutu. vel Prelati precepto cogente initiatu. n. 6.**Quid si ante rite ratione. n. 7.**Quid si ante pubertatem. n. 8.**Poista inuenies alia (summaria).**Duplex est votum solemne castitatis, aliud religiosi fratris, aliud ordinibus sacris annexum.*

DE hoc latissime egimus lib. 7. de maritim. disput. 27. & tripli sequenti. Quare summatim ibi latè disputationem referimus, remittendo illuc probationes & Doctores. Prima conclusio. Continentia non est iure diuino ordinibus factis annexa, id est, tis diuinum non prescriptum vt in ordinum sacerdotum receptione votum aliquod continentia emitteretur, aut alio modo clericis ad illam tenebatur: sed solo iure ecclesiastico, quod statut omnes sacris ordinibus unitos teneri ad omnimodam castitatem feruandam, atque incapaces reddi validi matrimonij contrahendi. Hanc latè probauimus lib. 7. de maritim. disput. 27. n. 1. & que ad 8. contra aliquos relativos ibi. num. 4. dicentes annexam esse iure diuino.

Seconda conclusio. Quamvis non constet, an haec obligatio ex vero voto ordinibus sacris annexo: an ex solo statuto ecclesiastico, quo iubentur omnes sacris initiati continere, quod dicitur votum, eo quod instat voti obligat; aliqui enim quos retulimus lib. 7. de maritim. disput. 27. num. 9. dicunt hoc solo posteriori modo teneri clericos continere: idque diximus ibi esse probable. At multo probabilius est sustinimus ibi. num. 10. eam obligationem non consurgere immediate ex Ecclesiæ confititione; sed ex castitatis voto, quod Ecclesiæ sua constitutione annexuit ordinibus sacris, obligans assumentes ordinem faciem, vt id votum emittant, non expresti, sed facto ipso, & sic tacite. Quamvis enim voce non exprimant votum, at facto ipso, & opere promittunt castitatem per sacerdotum ordinum susceptionem. Sicut delatione habitus professorum, & exercitio actuum illis solis competentium in religione approbata, inducit tacita solemnis professio. *Canone vidua: de regulari.*

Tertia conclusio. Quamvis sacris initiati teneantur ex voto, & ex Ecclesiæ confititione continere, non subinde dicendum est eos dupli speciali obligatione ultra communem omnibus fidilibus astringi: cōsequenter forniciando reos fore dupli malitia specialis, alterius contra votum castitatis, alterius vero contra Ecclesiæ preceptum indecens clericis continentia in sacri ordinis reuentiam. Sicut iudex affrictus voto non extra hendi aliquem ab Ecclesiæ, extrahens peccabit in votum, & contra preceptum Ecclesiæ iubentis vincos non extrahit ab Ecclesiæ, etiam cum perseverant in Societatem. Quia prius votum est de re meliori. Arque in hoc cau est necessarius vīsus predicti prærogativi Societatis ad committandum cum reincidente modo explicato.

quasi Ecclesia nostrum continentiae preceptum statuat (vt contingit in aliorum Iudicis exemplo:) sed quia Ecclesia id votum emitte praecepit. Et ideo unica malitia contra id votum erit non feruare castitatem. Hanc probauimus lib. 7. de martr. dispu. 27. n. 14.

Quarta conclusio. Quamvis sub iudice sit, an id votum sit essentialiter, & simpliciter solemne, quibusdam dicentibus esse tantum per accidens, & secundum quid solemine, eo quod habeat quandam voti solemnis effectum ex Ecclesiæ constitutione: qui est dirimere subsequens matrimonium (vt retulimus lib. 7. de martr. dispu. 27. num. 17.) At multo verius est, id votum esse per se, & essentialiter solemne, ciuitatemque naturæ cum solemnis castitatis professorum voto: sollempne differere, quod illud sit tacitum, hoc autem professorum expressum. Quam sententiam probauimus ea dispu. 27. num. 16. & eam amplectendam diximus num. 17. fine. Et denouo probatur, quia (vt probauimus hoc libro 5. c. 1. n. 6. vsque ad 9. & n. 11. & 13.) vota esentia voti solemnis ex Ecclesiæ constitutione est: in eoque constituitur, vt Ecclesia illud accepit tanquam solemne, constitutum in statu perpetuo, & immobili, cum ceremoniis ab Ecclesia statutis in eius emissione. Que omnia competitum huic voto: acceptatur enim tanquam solemne ab Ecclesia. c. enīc. de voto, in 6. & emititur cum ceremoniis ab ipsa statutis, & constituit in statu perpetuo, ac via ordinaria indisolubili. Siquidem foliis Pontificis, & ex grauissima causa potest in eo voto dispensare: idque rarissime facit.

Quid autem dicendum sit, si facis initatus ignorari votum ordinis annecti, aut voluerit tempore ordinis suscipi, voto non ligari: aut ordo fuerit iritus, diximus lib. 4. c. 1. n. 19.

Similiter diximus lib. 4. c. 1. num. 18. ordinarii mei viri constantis assumptum non obligare ad castitatem. Cui addo, id accipiendo de iniusta compulsione. Si enim virginitati necessitate compellat Prelatus iusto precepto ad ordines, tenebitur compulsus ad castitatem, & reliqua ordinum onera, cum nullam iniuriam patus sit. Atque ita docet Henricus lib. 10. de Sacram. ordinis. c. 14. n. 3. in commento littera T.

Quinta conclusio. Quamvis quidam sentiant ordinum sacris ante rationis vsum, teneri contineat: alij verò dubitant an validum matrimonium inire valeat (vt retulimus lib. 7. de martr. dispu. 30. num. 1. & 2.) At (vt ibi probauimus num. 3. & 4. c. 1.) hic non tenebitur ad speciale continentiam ratione ordinis assumptum, sed poterit matrimonium inire, si nolit ordine viri. Quare ei dabitur opio an velit in ordine permanere, & si velit, tenebitur ex tunc ad castitatem. Si autem nolit, poterit ad nuptias transire, & manebit vñ ordinis suspensus. Quo tempore autem debet esse opio, dicam n. sequenti.

Sexta conclusio. Verius etiam est contra duas sententias quas retulimus eadem dispu. 30. num. 6. & 7. ordinarii post vñ rationis, ante pubertatem tamen, non teneri contineat, immo hodie ordinatum ante dictum sextum annum completum, nisi adepta illa aetate ordinem aliumrum ratum habeat. Quare vsque ad illum integrum erit ei resiliere; vt latius explicavimus, & probauimus ead. dispu. 30. n. 8. vsque ad 14.

S V M M A R I V M.

Ad quid obligat solemnem castitatem votum, & an sit circumstantia neve iatio fauenda, sive id sit professionis, sive ordinis factio. n. 9.

Quid si id peccatum sit veniale in specie luxurie, & mortale

reatione scandali, an sit gravis violatio voti, & comprehensio-

datur in reservatione peccati contra votum in 10.

Explicita sententia autoris. n. 11.

An in materia factuum Venereorum deinceps culpa venialis re-

servatione parvitas materia. n. 12.

Quando dicatur materia Venereos. n. 13.

An religiosi, & sacerdos, vel Episcopus, vel religionis Prelatus, si contra castitatem peccet, teneatur omnes has circumstantias fateri? n. 14.

Solemne castitatis votum in religiosorum professio- 9 ne inclusum, & eorum statui annexum, nil haber propter, sed omnia illi communia sunt cum altero castitatis voto, de quo loquuntur sumus: quare de vitrope inquirimus ad quid obligat, & an sit circumstantia necessariæ exprimenda in confessione peccati committi contra castitatem eiusmodi voto promissum. Circa priorem difficultatem breviter dicendum est, solemne castitatis votum ad duo obligare. Pruis est, ad abstinentiam à conjugio, & in hoc cum simplici voto castitatis conuenit, ab eo vero differt, quia irritat matrimonium potest inimicum, quod voto simplici communiter non conuenit, vt in c. 1. huius libri explicitum est: atque ita utrumque vatum continet obligationem ad rem, que seclusis his votis erat sub solo consilio. Posterior est, ad abstinentiam ab omni actu Venereo sine interno, sine externo castitatis aduerso, vt a turpibus cogitationibus, delectatione morosa, à pollutione, à turpi contentione, impudico aspectu, & à quocumque coitu, in quo obligationi iuris diutini naturalis hec omnia extra coniugium interdicuntur, addit nonam obligationem, cuius transgressio circumstantiam sacrilegij specie deterfant, necessariò explicandam in confessione continet; quod etiam commune est simplici voto castitatis. Que omnia late nobis probata sum lib. 7. de martr. dispu. 27. num. 19. 20. & 21. & optimè explicantur a Suarez 10. tom. 1. de religione, lib. 3. cap. 3. Quare quidquid in secularibus extra coniugium est aliquo modo peccatum contra castitatem, est in habente vorum simplex, aut solemne castitatis, sacrilegium contra id votum, ita ramen, vt maliitia sacrilegij sit mortalitatis in iis solis actibus, in quibus malitia libidinis est in quoque seculari mortalitatis, venialis vero, in quibus illa est venialis, vt optimè docet Leonardus lib. 2. de inst. 4. dubio 9. n. 78. Quod idque vñuersi fatentur, quia vota haec non immutant obligationem iuris naturalis communem omnibus, efficiendo ut actus Venereos, qui seclusi voto esset venialis, fiat ratione voti mortalitatis; sed solum addunt nonam circumstantiam sacrilegij, quae quidem venialis est, si actus sit alias venialis, mortalitatis autem quando erat mortalitatis, arrebat enim in priori casu erit duplex culpa venialis, in posteriori duplex mortalitatis, altera contra castitatem, altera vero contra vatum.

Dubitabit aliquis, an si actus sit venialis contra castitatem, ut ratione circumstantia extrinsecæ, vt scadali, sit mortalitatis, peccatum hoc censeri debet mortale contra castitatis votum, ita vt si violatio voti castitatis referetur, maneat quoque referuata haec culpa. Ratio dubitandi est, quia peccatum scandalum ad candemmet speciem reducitur ad quam pertinet peccatum illud, ad quod patientes scandalum inducuntur, vt probauimus lib. 1. huius tractatu. cap. 6. num. 5. Sed peccatum ad quod inducit apicem ex dicto actu Venereo ex ferme, est contra castitatem, ergo & scandalum illud erit etiam contra castitatem, ac subinde comprehendetur sub reservatione peccati contra castitatem. Confirmatur, quia si scandalum illud sit datum aliis religiosis similis voto astrictis, qui inde inducuntur ad mortalitatem, & sacrilegii castitatis violationem, id scandalum reducitur ad sacrilegium mortale, & in ista illius erit referuatum.

Sed dicendum est, id peccatum in religioso dante 11. scandalum non esse mortale contra suum castitatis votum, sed solum veniale, & ex hoc solam sacrilegij venialis circumstantiam continere, nec referuata voti castitatis violatione, censeri eam culpam referuatum, sive scandalum

scandalum illud deinceps secularibus, sive religiosis aliis simili voto astrictis. Dicor, quia quamvis scandalum illud secularibus darum reducatur ad peccatum contra castitatem, & datum religiosis ad sacrilegium; at non est peccatum contra propriam castitatem, quam in se tenetur feruare religiosus, quia sola cadit sub huiusmodi voto, & huius violatio tantum refutatur, & ideo nullam prorsus circumstantiam pecuniarum habet, ex parte voti huius religiosi dantis scandalum, sed solam malitiam contra castitatem, ad quam sibi prao exempli inducit secularis, vel sacrilegi, ad quod inducit religiosos, non aliter, quam si secularis id scandalum daret.

2. Quod si petas, quando accidat culpa lethalis contra castitatem in tactibus, aspectibus, & aliis Venereis. Hoc pertinet ad sextum preceptum, vnum tamen aduertente voto, sententiam, quam lib. 9. de martr. dispu. 4. n. 7. dixisse verissimum, nempe, amplexus, & oscula libidinosa, quamvis sola Venereola delectatio, que in ipsi sententia placeat excluso alio ordine ad copulam, esse mortalita, & contraria ab aliquibus appellari temerariam, & erroneam, hodie approbatum est a summis Pontificibus Clemente VIII. & Paulo V. qui inquisitoribus fidei denuntiari iusterunt afferentes in illis non committiri crimen lethali. Et quamvis lib. 9. dixerit, hanc doctrinam esse moderandam nisi delectatio esset parva, quia tunc ratione parvitas materia excusat a mortalitate. At nunc conformius praedito motui proprio, & veritati, iudicio non reperi parvitas materia in delectationibus Venereis, que deliberata capiuntur ex obiecto gravi, etiam sceluso periculo pollutionis, & consentius in aliud obiectum grave, quod latitudine, & optimè probat Rebello de iustitia, par. 2. lib. 3. q. 1. nota 3. cuique rationes ad hanc in summa rediguntur. Quod delectatio Venere, nisi norabilis, sive modica, quando ex deliberatione sufficiente capatur, ac proinde non excusat a culpa gravi ratione modica delibera- 12. tionis, sit complacientia de fornicatione, sive naturali, sive contra naturam ad quam ordinatur, & à qua totam malitiam rationem habet, vt colligitur ex D. Thom. 1. 2. g. 11. 4. ad 5. & 2. 2. 9. 15. 4. 4. corp. & ideo quantumcumque modica sit, si est de obiecto mortali, erit semper mortalitatis, nec ratione parvitas materia excusat a mortalitate poterit, si deliberata sit: sicut complacientia delibera- 13. ta de quocumque alio obiecto mortali, vt de homicidio, furto, & similibus, quantumcumque modica sit, est semper lethalis. Praeterea, quia delectatio Venere, teste Galeno lib. 14. de vñ parvum. q. 10. sit ex motu substantie feminis dependentis ad partes obcenas ex commotione spirituum vitalium generationi deseruentium; quod est quasi pollutione inchoata. Quod si aliquis adhuc contendat dari hanc materie parvitate, id tamen certo certius est, rem esse satis periculo expo-

EXPLICIT LIBER V. DE VOTO SOLEMNI in communi, & de solemnis castitatis.

Summa Th. Sanchez pars III.

E 2 LIBER